

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

**Vzdelávací štandard s exemplifikačnými úlohami
zo ZEMEPISU
pre 2. stupeň základnej školy pre sluchovo postihnutých
pre žiakov so sluchovým postihnutím a s pridruženým postihnutím
forma B**

Modifikáciu vzdelávacieho štandardu koordinovala: Mgr. Iris Domancová, PhD.

Modifikáciu vypracovala: Mgr. Anna Novohradská

Vzdelávací štandard s exemplifikačnými úlohami zo Zemepisu pre 2.stupeň základnej školy pre sluchovo postihnutých pre žiakov so sluchovým postihnutím a s pridruženým postihnutím – forma B **schválilo** Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 25. novembra 2005 pod číslom CD-2005-22389/37477-5:095 s účinnosťou od 01. septembra 2006.

Základnými podkladmi pre vypracovanie štandardov s exemplifikačnými úlohami zo zemepisu pre 2.stupeň základnej školy pre sluchovo postihnutých boli štandardy s exemplifikačnými úlohami zo zemepisu pre 2. stupeň základnej školy od autorky RNDr. Márie Nogovej, PhD., ktoré schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 30. januára 2002 pod číslom 113/2002-41 s platnosťou od 1. septembra 2002.

Modifikácia vzdelávacích štandardov s exemplifikačnými úlohami sa uskutočnila s prihliadnutím na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov so sluchovým postihnutím - osobitosti v oblasti jazyka a reči, v oblasti vývoja psychických funkcií, v oblasti praktických životných skúseností a aktuálne požiadavky praxe.

OBSAH

Úvod	4
Zem a zobrazovanie Zeme.....	6
Príroda Zeme.....	8
Obyvateľstvo a činnosť obyvateľstva na Zemi.....	11
Geografia Afriky.....	12
Geografia Európy.....	15
Geografia Ázie.....	18
Geografia Ameriky.....	20
Geografia Austrálie, Oceánie, Antarktídy.....	22
Geografia oceánov	24
Geografia Slovenskej republiky.....	25
Krajina životné prostredie.....	30
Odporúčania na využívanie štandardov.....	31

Úvod

Vzdelávací štandard z geografie pre základné školy sluchovo postihnutých žiakov je pedagogický dokument, ktorý reguluje výchovno-vzdelávací proces na výstupe a zároveň konkretizuje a operacionalizuje vzdelávacie ciele učebných osnov na úrovni , ktorá je požadovaná pre základné geografické vzdelanie.

Štandard je koncipovaný ako stupňový, čo znamená, že požiadavky sú v ňom formulované pre celý stupeň a nie pre jednotlivé ročníky. Štandard vymedzuje základné učivo, o ktorom predpokladáme, že ho zvládnu všetci žiaci aj keď nie na rovnakej úrovni. Základné učivo je v štandarde členené podľa tematických celkov. Každý tematický celok obsahuje obsahovú časť – rámcové prezentovanie základného učiva z daného tematického celku, z ktorého sú generované požiadavky na vedomosti a zručnosti žiaka, ktoré po absolvovaní daného tematického celku má žiak ovládať. Aby bolo jednoznačné, v akej šírke a hĺbke majú žiaci jednotlivé požiadavky ovládať, boli za požiadavkami zaradené exemplifikačné úlohy

Pri stanovovaní základného geografického obsahu boli brané do úvahy ciele geografického vzdelávania ako aj ciele učebného predmetu, s ohľadom na ciele spoločnosti a ciele sluchovo postihnutých žiakov.

Z uvedeného vyplýva, že štruktúra vzdelávacieho štandardu je nasledovná :

- a) Obsahová časť vzdelávacieho štandardu:
- b) Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov
- c) Exemplifikačné úlohy

a) Obsahová časť vzdelávacieho štandardu

V obsahovej časti sú vyjadrené základné pojmy , fakty a vzťahy v rámcovej podobe z nasledujúcich tematických celkov a tém

Zem a zobrazovanie Zeme

Planéta Zem
Pohyby Zeme
Mesiac
Zobrazovanie Zeme

Príroda Zeme

Krajina
Horninový obal
Ovzdušie
Vodstvo
Pôdy
Typy krajín

Obyvateľstvo a jeho činnosť

Charakteristika obyvateľstva
Činnosť obyvateľstva
Sídla

Geografia Európy, Ameriky, Ázie, Austrálie sa skladajú z tém:

Poloha
Horizontálna členitosť
Povrch
Ovzdušie
Vodstvo
Typy krajín
Obyvateľstvo
Hospodárstvo
Oblasti svetadiela

Geografia oceánov

- Rozloženie svetového oceánu na Zemi
- Časti oceánu a dno oceánu
- Pohyby morskej vody
- Hospodárske využitie oceánov

Geografia Slovenska

- Poloha
- Slovensko v Európe
- Geologická stavba
- Reliéf
- Podnebie a počasie
- Vodstvo
- Pôdy
- Rastlinstvo a živočíšstvo
- Obyvateľstvo a sídla
- Územné a správne členenie Slovenska
- Hospodárstvo

Krajina a životné prostredie

- Krajina
- Činnosť človeka v krajine
- Globálne ekologické problémy
- Ochrana životného prostredia
- Životné prostredie v miestnej krajine

b) Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov sú sformulované ako operacionalizované ciele, ktoré konkrétne vyjadrujú, na akej úrovni má žiak poznatky ovládať.

Formulácia operacionalizovaných cieľov vychádza z Bloomovej taxonómie a je spracovaná do troch úrovní:

1. zapamätanie a porozumenie
2. špecifický transfer
3. nešpecifický transfer

Vzdelávací štandard zo zemepisu má svoje špecifiká, ktoré vyplývajú z organizácie zemepisného vzdelávania v základnej škole.

Tým, že sa snaží rešpektovať individuálny vývoj žiakov, tak tie požiadavky, ktoré sú žiaci schopní zvládnuť v rôznom veku, sú vyjadrené ako absolventské požiadavky na vedomosti a zručnosti a označené sú symbolom \mathcal{A} . Znamená to, že hoci takto označené požiadavky sa vyskytnú v tematickom celku v určitom ročníku, ich dokonalé zvládnutie nie je nutné už v danom ročníku. Napríklad určovanie vzdialenosti dvoch miest podľa mierky je dôležitou požiadavkou, potrebnou pre praktický život. Obsahovo patrí do tematického celku Zem a zobrazovanie Zeme na mapách, ktoré je v učebných osnovách zaradené v 5. ročníku. Dokonalé zvládnutie tejto požiadavky je možné až po neustálom precvičovaní vo vyšších ročníkoch. Používaný symbol v štandarde znamená, že takto označené požiadavky je potrebné brať do úvahy najmä pri meraní úrovne geografického vzdelávania.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti, ktoré je možné aplikovať v miestnej krajine sú označené symbolom \star .

Zemepis je učebný predmet, v ktorom je hlavným vyjadrovacím prostriedkom mapa, a preto požiadavky na vedomosti a zručnosti pre prácu s mapou sú zvlášť vyznačené a sú rôzne formulované

- a) požiadavky na prácu s nástennou mapou alebo atlasom, pri ktorej má žiak preukázať vedomosti o priestorovom rozmiestnení geografických javov. Tieto pojmy sú podčiarknuté v stĺpci obsah
- b) požiadavky na prácu s obrysou mapou, pri ktorých má žiak preukázať vedomosti a zručnosti pamäťového charakteru spolu s priestorovou predstavivosťou.

c) Exemplifikačné úlohy uvedené pri každej požiadavke spresňujú hĺbku a šírku formulovanej požiadavky.

Úlohy sú formulované tak, aby pomohli žiakom dosiahnuť požadované ciele a sú zamerané na konkretizovanie vedomostí a zručností, ale aj na usmernenie schopností využiť poznatky

v mimoškolskom prostredí, schopnosť použiť ich v praktických situáciách. Sú to väčšinou schopnosti spojené s obsahom vzdelávania.

Napríklad

- a) **úlohy na reprodukciu získaných poznatkov**
príklad: vymenuj časti svetového oceánu a lokalizuj ich na mape
- b) **úlohy na porozumenie a vysvetlenie javov a vzťahov medzi geografickými javmi**
príklad: vysvetli súvislosť medzi reliéfom a budovaním dopravných trás cestnej resp. železničnej dopravy
- c) **úlohy na prácu s mapou (fyzickogeografickou, politickou, tematickými, s cieľom sledovať u žiakov schopnosť ich orientácie na mape , vyjadrenie priestorového rozmiestnenia faktov, javov, schopnosť ich analýzy a syntézy**
príklad: na základe tematických máp prírodných pomerov a máp obyvateľstva vytvor na modelovom regióne komplexnú geografickú charakteristiku
- d) **úlohy na prácu s obrysou mapou, v ktorých cieľom je hodnotiť ich schopnosť pamäťe spolu s priestorovou predstavivosťou**
príklad: zakresli do obrysovej mapy vyznačené povrchové celky
- e) **experimentálne úlohy, pozorovanie v teréne, modelovanie - s cieľom zistiť schopnosť analýzy, riešenia problému :**
príklad : pozoruj 7 dní v týždni počasie a zapíš do tabuľky charakteristiky: teplota, zrážky, oblačnosť, vietor
- f) **úlohy na zakresľovanie faktov, javov s cieľom hodnotiť ich tvorivosť**
príklad: nakresli obrázok krajiny v okolí Tvojej školy: modrou farbou zakresli prvky vodstva, hnedou pôdu, sivou ovzdušie, zelenou prvky rastlinstva a živočíšstva, červenou aktivity človeka
- g) **úlohy na používanie jednoduchých matematických operácií**
príklad: vypočítaj vzdialenosť medzi dvoma miestami podľa mierky mapy
- h) **úlohy na získanie informácií zo zdrojov**
príklad: podľa tabuliek zostav poradie 5 najdlhších riek Európy

Exemplifikačné úlohy nie sú formulované priamo ako úlohy do testu, ale je možné prostredníctvom nich dosiahnuť požadovanú úroveň vzdelania a využiť ich pri hodnotení ústnej resp. písomnej odpovede sluchovo postihnutých žiakov.

Zem a zobrazovanie Zeme

Obsah

1. Planéta Zem, model Zeme

Vesmír, galaxie, objekty slnečnej sústavy, tvar Zeme, model Zeme, postavenie Zeme v slnečnej sústave a vo vesmíre

2. Pohyby Zeme

Rotácia Zeme okolo osi, znázornenie zemskej osi, severného pólu, južného pólu, dôsledky otáčania Zeme okolo osi (striedanie dňa a noci) , doba otočenia Zeme okolo osi. Obeh Zeme okolo Slnka, dôsledky obehu Zeme okolo Slnka (striedanie ročných období), doba obehu Zeme okolo Slnka

3. Mesiac

Poloha Zeme a Mesiaca v slnečnej sústave, fázy mesiaca

4. Zobrazovanie Zeme

Glóbus a mapa, zobrazovanie Zeme na glóbus a mapu, povrch Zeme-oceány, kontinenty, svetadiely, hlavné rovnobežky a poludníky (rovník, nultý poludník obratníky, polárne kružnice), zemské poglobule, zemepisné súradnice, (zemepisná šírka, zemepisná dĺžka), určovanie polohy miesta na Zemi zemepisnými súradnicami. Obsah mapy, mierka mapy, určovanie približnej vzdialenosti medzi miestami na Zemi podľa mierky mapy

Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov

1. Planéta Zem

1.1 Opísať tvar Zeme

- Podľa glóbusu opíš tvar Zeme

- Vysvetli, aké boli predstavy o tvare Zeme v minulosti a o opíš glóbus ako model Zeme

1.2 Vymenovať objekty slnečnej sústavy

- Vymenuj objekty slnečnej sústavy. Vymenuj objekty, ktoré nepatria do slnečnej sústavy
- Do nakreslenej schémy slnečnej sústavy dokresli ďalšie objekty, ktoré nie sú jej súčasťou napr. kométy, meteory ale sú súčasťou vesmíru

1.3 Opísať polohu Zeme medzi ostatnými planétami slnečnej sústavy na nákrese

- Na schéme planetárnej sústavy určí polohu Zeme a ostatných planét slnečnej sústavy,
- Opíš polohu Zeme medzi planétami a určí jej poradie od Slnka

1.4 Porovnať objekty slnečnej sústavy podľa vyžarovania svetla a tepla

- Uveď rozdiely medzi hviezdou a planétami z hľadiska vyžarovania tepla a svetla

2. Pohyby Zeme

2.1 Vymenovať pohyby Zeme

- Vymenovať 2 druhy pohybov Zeme

2.2 Predviesť otáčanie Zeme okolo osi v správnom smere pomocou glóbusu.

- Pomocou glóbusu predved' otáčanie Zeme okolo osi, smer otáčania, dobu otočenia a vysvetli čo spôsobuje striedanie dňa a noci
- V nákrese vyznač šípku smer otáčania Zeme alebo nakresli a vyznač smer otáčania Zeme

2.3 Vysvetliť pojmy zemská os, severný pól, južný pól, naznačiť smer zemskej osi na glóbose.

- Na glóbose ukáž severný pól, južný pól a na základe toho charakterizuj zemskú os.
- Schematicky zakresli zemeguľu, vyznač na nej severný pól a južný pól a zemskú os.

2.4 Vysvetliť príčiny striedania dňa a noci

- Vysvetli, prečo sa striedajú deň a noc, ako to súvisí s otáčaním Zeme okolo osi, predved' otáčanie Zeme na glóbose.

2.5 Poznať dobu otočenia Zeme okolo osi

- Uveď za akú dobu sa otočí Zem okolo vlastnej osi

2.6 Opísať obeh Zeme okolo Slnka pomocou glóbusu a podľa nákresu

- Predved' s glóbusom obeh Zeme okolo Slnka so zachovaním rovnakého sklonu zemskej osi

3. Mesiac

3.1 Určiť vzťah medzi Zemou, Mesiacom a Slnkom, vysvetliť ako spolu súvisia

- Nakresli do schémy slnečnej sústavy polohu Mesiaca, dráhu jeho obehu okolo Zeme, uveď dobu obehu Mesiaca okolo Zeme

3.2 Vymenovať fázy Mesiaca

- Vymenuj fázy Mesiaca a zakresli ich.

4. Zobrazovanie Zeme

4.1 Porovnať zobrazenie Zeme na glóbose a na mape.

- Opíš pomocou glóbusu a mapy zobrazenie Zeme na guľovú plochu a na rovinnú plochu. Uveď aký je medzi tým rozdiel

4.2 Porovnať povrch Zeme v jednotlivých častiach, vymenovať a ukázať na mape a glóbose oceány, svetadiely, kontinenty.

- Uveď rozdiel medzi svetadielom a kontinentom
- Na nástennej mape alebo na mapách v atlase lokalizuj jednotlivé oceány, kontinenty, svetadiely, pomenuj ich aj na obrysovej mape.
- Urči na mape oblasti s nížinami a oblasti s vysočinami

4.3* Určiť svetové strany na mape a v teréne

- Ukáž na nástennej alebo príručnej mape svetové strany.
- Uveď rôzne možnosti určenia svetových strán v prírode. Ktorý spôsob by si vybral pri orientácii v lese?

4.4 Zdôvodniť vytvorenie zemepisnej siete a opísať ju.

- Vysvetli pojmy rovník, hlavný poludník a vedieť ich ukázať na mape a na glóbose
- Podľa nákresu pomenuj severnú pologuľu, južnú pologuľu a rovník
- Ukáž na glóbose alebo na mape rovník, hlavný poludník a miesto na severnej pologuli alebo východnej pologuli

- Podľa glóbusu opíš , rovnobežky, poludníky, opíš priebeh rovníka, polárnych kružníc, obratníkov, nultého poludníka, opíš zemepisnú sieť

4.5 Ukázať na mape a glóbusu znázornenie rovnobežiek a poludníkov.

- Do obrázka, ktorý predstavuje zemeguľu dokresli zemskú os, a vyznač niekoľko poludníkov a rovnobežiek. Farebne vyznač nultý poludník, rovník. Urči na ktoré poglobule rozdeľuje zemeguľu rovník a na ktoré nultý poludník
- Porovnaj poludníky a rovnobežky podľa počtu, dĺžky a smeru
- Na nákrese urči polohu ľubovoľných bodov. Polohu určuj podľa poglobúl, napr. bod je na rovnobežke na severnej poglobuli...

4.6 Určiť rovnobežky a poludníky podľa poglobúl

- Zakresli do kruhu, ktorý predstavuje zemeguľu body podľa určenia, napríklad bod, ktorý leží na severnej poglobuli a západnej poglobuli, (napr. bod A leží na severnej a východnej poglobuli a pod.)
- Zakresli rovnobežky a poludníky na severnej, južnej, západnej a východnej poglobuli

4.7 ✎ Určiť polohu ľubovoľného miesta na mape zemepisnými súradnicami

- Z jednoduchých nákresov zemepisnej siete alebo z mapy urči polohu bodov zemepisnými súradnicami
- Zakresli do nákresu zemepisnej siete body podľa určenia, napríklad: zakresli bod A tak, aby ležal na 10. rovnobežke severnej poglobule a 140. poludníku východnej poglobule

4.8 Čítať základné údaje z mapy

- Opíš čo zobrazuje mapa podľa jej legendy v rôznych mierkach s rôznym obsahom
- Charakterizuj polohopis a výškopis oblasti na mape. Identifikuj na mape pohoria, nížiny, rieky, vodné plochy, sídla, cesty. Použi na to rôzne druhy máp, leteckých snímok, satelitných snímok

4.9 Vysvetliť mierku mapy

- Na rôznych mapách urči podľa mierky mapy koľkokrát je skutočná vzdialenosť zmenšená do mapy.

4.10 ✎ Vypočítať vzdialenosti medzi bodmi na mape pomocou mierky mapy

- Podľa mierky mapy vypočítaj vzdialenosť ľubovoľných dvoch miest na mape (v kilometroch)
- Pospájaj ľubovoľných 10 miest na mape tak, aby si vytvoril najkratšiu trasu a pritom sa dostal do každého miesta.

Príroda Zeme

Obsah

1. Krajina

Prírodná krajina, zložky prírodnej krajiny (ovzdušie, horniny, vodstvo, rastlinstvo, živočíšstvo, pôda), vzťahy medzi zložkami

2. Horninový obal

Stavba Zeme, zemská kôra, časti zemskej kôry, pohyby zemských krýh, vznik zemetrasenia, vznik sopečnej činnosti, vznik pohoria ako proces pôsobenia vnútorných síl v zemskom telese pri pohyboch zemských krýh vonkajšie procesy ovplyvňujúce tvárnosť zemského povrchu. Oblasti vysokých pohorí oblasti aktívneho zemetrasenia a sopečnej činnosti na Zemi.

3. Ovzdušie

Zloženie ovzdušia, kyslík, význam kyslíka pre živé organizmy, ✎ ozónová vrstva, podnebie, základné podnebné pásma (teplé, mierne teplé, chladné) rozloženie podnebných pásiem na Zemi a príčina ich vzniku. Podnebné činitele (zemepisná šírka, nadmorská výška, morské prúdy, vzdialenosť od oceána, pravidelné vetry) a ich vplyv na podnebie. Počasie, charakteristiky počasia (teplota, zrážky, oblačnosť, vietor), pozorovanie počasia v miestnej krajine. Zmena teploty a množstva zrážok so stúpajúcou nadmorskou výškou. ✎ prúdenie vzduchu, (pasáty, západné vetry, východné vetry), vznik vetrov a ich vplyv na podnebie .

4. Vodstvo

Obeh vody v prírode, oceány, svetový oceán a jeho časti, moria, zálivy, prielivy, prieplyvy. Rieka, riečna sieť, jej časti, vplyv činnosti rieky na tvar zemského povrchu ✎ Povodie, rozvodie, úmorie, jazerá, snežná čiara, vznik horského ľadovca, vznik pevninského ľadovca. Príklady riek, jazier, ľadovcov

5. Pôdy

Vznik pôdy, zloženie pôdy, ⚡pôdne druhy, pôdne typy, úrodnosť pôdy.

6. Typy prírodných krajín na Zemi

Šírkové pásma a výškové stupne, dažďové lesy, savany, púšte, subtropické lesy a kroviny, stepi, lesy mierneho pásma, tundry a polárne pustatiny, vznik pásiem pôsobením prírodných činiteľov, rozloženie typov krajín na Zemi, ich porovnanie podľa podnebia, rastlinstva, živočíšstva, rastlinstvo vo vysokých pohoriach (výškové rastlinné stupne)

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

1. Krajina

1.1 Vysvetliť pojem krajina, vymenovať zložky krajiny a uviesť príklady vzťahov medzi zložkami

- Zakresli zložky krajiny do systému, t. z. každú zložku vyznač krúžkom a prvky systému pospájaj.
- Vysvetli, čo znamenajú spojnice medzi zložkami a uveď jednoduché príklady (napr. ako súvisia prvky rastlinstva a vodstva)
- Na príkladoch z okolitej prírody, uveď ktoré časti patria do jednotlivých zložiek krajiny, napr: skala, jazero, oblak a pod.

1.2 Vysvetliť pojmy prírodná krajina a umelá krajina

- Opíš aký je rozdiel medzi prírodnou a kultúrnou krajinou.
- Pri pohľade z okna triedy porozprávaj, ako by sa súčasná krajina musela zmeniť, aby bola prírodnou

1.3 *Vymenovať zložky prírodnej krajiny v okolí školy a určiť vzťahy medzi nimi

- Nakreslite obrázok okolia vašej školy farebne: modrá farba-vodstvo, žltá farba-horniny, zelená farba-rastlinstvo a živočíšstvo, hnedá farba-pôda, sivá farba-ovzdušie, červená farba-výtvory človeka

2. Horninový obal

2.1 Vymenovať časti zemského telesa

- Na modeli Zeme s vnútornými vrstvami pomenuj jednotlivé časti a uveď , ktorá časť je pre zemepis najdôležitejšia. Zdôvodni prečo.

2.2 Podľa náčrtu opísať zemskú kôru, jej členenie na časti-kryhy, vysvetliť rozdiel medzi svetadielom a kontinentom

- Z plastelíny vymodeluj zemské kryhy a znázorni ich pohyb.

2.3 Opísať ako pri pohybe kryh nastáva vznik pohoria zemetrasenie, sopečná činnosť

- Na náčrtoch sú zakreslené pohyby zemskej kôry, pri ktorých vzniká pohorie. Opíš ako pri tejto činnosti môže dôjsť k zemetraseniu, sopečnej činnosti.

2.4 ⚡Ukázať na mape oblasti zemetrasenia, sopečnej činnosti a vysokých pohorí

- Na mape lokalizuj najvyššie pohoria (Himaláje, Alpy, Kordillery)
- Na nástennej mape alebo v atlase vyhl'adaj oblasti zemetrasenia a sopečnej činnosti
- Uveď príklady 2 sopiek.

3. Ovzdušie

3.1 Porovnať množstvo kyslíka medzi ostatnými plynmi v ovzduší

- Podľa diagramu znázorňujúceho zloženie ovzdušia porovnaj množstvo kyslíka, dusíka a ostatných plynov v ovzduší.

3.2 Vysvetliť význam kyslíka pre živé organizmy

- Opíš príklady nevyhnutnej prítomnosti kyslíka pre živé organizmy a vysvetli čo by sa stalo, keby kyslík chýbal v ovzduší

3.3 Vysvetliť pojem podnebie, vysvetliť rozdiel medzi podnebím a počasím

- Porozmýšľaj nad dvoma vetami a na základe ich porovnania vysvetli rozdiel medzi podnebím a počasím: „Slovensko patrí do mierneho podnebného pásma, v ktorom sa striedajú 4 ročné obdobia“
„Dnes bolo na Slovensku premenlivé počasie, fúkal severozápadný vietor, teploty sa pohybovali okolo 10°C.“

3.4 Porovnať jednotlivé časti Zeme podľa množstva slnečného žiarenia dopadajúceho na jednotlivé rovnobežky a podľa toho určiť podnebné pásma

- Vysvetli, čo je hlavnou príčinou toho, že sa striedajú podnebné pásma od rovníka na sever a od rovníka na juh
- Do schémy zemegule zakresli podnebné pásma a vyfarbi ich rôznymi farbami

3.5 Podnebné pásma ukázať na mape

- Urči podľa máp ohraničenie jednotlivých podnebných pásiem.
- Urči, v ktorých podnebných pásmach leží Afrika, v ktorých Amerika, v ktorých Ázia atď.

3.6 ✎ Vymenovať činitele ovplyvňujúce podnebie a vysvetliť, ako vplyvajú na podnebie v jednotlivých oblastiach sveta

- Opíš ako vplyva vzdialenosť od rovníka vyjadrená poradím rovnobežiek, ako nadmorská výška, morské prúdy, vetry, vzdialenosť od mora na podnebie.

3.7 Vymenovať charakteristiky počasia

- Pozoruj v ľubovoľný deň počasie a opíš jeho charakteristiky

3.8 ✎ Opísať počasie v ľubovoľnom dni v miestnej krajine podľa vybraných charakteristík

- Pozoruj 7 dní počasie v miestnej krajine a zapíš zmeny teploty, zrážok, vetra, oblačnosti do tabuľky

3.9 Opísať ako sa mení teplota a množstvo zrážok so stúpajúcou nadmorskou výškou

- Ak sa chceš v lete vybrať do hôr, porozmýšľaj ako sa oblečíš: teplejšie, lebo tam bude chladnejšie alebo sa oblečíš menej teplo, preto že ideš bližšie k Slnku, alebo nezáleží na oblečení?

3.10 ✎ Vymenovať a určiť oblasti, v ktorých vanú stále vetry nad zemeguľou

- Opíš podľa mapy alebo schémy zemegule stále vetry ktoré vanú nad zemeguľou a tvoria stály veterný systém

4. Vodstvo

4.1 Vymenovať základné časti obehu vody v prírode a opísať ho.

- Opíš podľa schémy obeh vody na Zemi

4.2 Určiť na mape jednotlivé oceány

- Na mape ukáž jednotlivé oceány, opíš ich polohu, urči, porovnaj podľa rozlohy

4.3 Ukázať na mape príklady morí, zálivov, prielivov, prieplovov

- Na nástennej mape ukáž príklady morí, zálivov, prielivov, zakresli do obrysovej mapy

4.4 Vysvetliť rozdiel medzi prielivom, zálivom a prieplovom

- Nájdi na mape prieliv, záliv a prieplov. V čom je medzi nimi rozdiel?

4.5 Opísať tok rieky a jej činnosť od prameňa po ústie.

- Na ľubovoľnej mape urči príklady riek, čítaj ich názvy, urči prítoky, ústie, prameň
- Na kresbe rieky označ ústie, prameň, sútok, prítok
- Na nákrese toku rieky vyznač, v ktorej časti tečie rieka najrýchlejšie, v ktorej časti je najširšia, v ktorej časti najpomalšia

4.6 Určiť na mape príklady riečnej siete, povodia, rozvodia, úmoria,

- Nakresli príklady riečnej siete, nakresli povodie, rozvodie, úmorie
- Ukáž na mape príklady jazier a morí.
- Vysvetli rozdiel medzi morom a jazerom

4.7 Opísať vznik horského ľadovca nad snežnou čiarou, vznik pevninského ľadovca a ich činnosť

- Opíš ako sa vytvorí ľadovec, v ktorej časti pohoria vzniká horský ľadovec a ako vznikne pleso
- Vysvetli ako súvisí poloha snežnej čiary so vzdialenosťou od rovníka. Porovnaj polohu snežnej čiary na rovníku a na póle

5. Pôdy

5.1 Opísať vznik pôdy

- Opíš podľa obrázka ako pôsobia rastliny, voda, zmeny teploty, vietor na rozpad hornín a vznik pôdy.
- Vysvetli, pre ktorú činnosť človeka je najdôležitejšia pôda

5.2 Opísať zloženie pôdy zo živých a neživých častí, význam humusu v pôde

- Skús na vzorke pôdy, oddeliť živé časti od neživých. Vymenuj, čo všetko tvorí živú zložku a čo neživú.

5.3 ✂ Vymenovať pôdne druhy a pôdne typy

- Vymenuj pôdne druhy a pôdne typy a uveď, aké sú rozdiely medzi nimi

6 Typy prírodných krajín na Zemi

6.1 Vysvetliť vznik rôznych typov krajín.

- Opíš ako závisia rastliny od podnebia (teploty a množstva zrážok) . Na základe toho vysvetli, ako sa rastliny prispôbujú rôznym teplotným a zrážkovým pomerom od rovníka na sever. Podobne uvažuj aj o zmene rastlinných spoločenstiev so stúpajúcou nadmorskou výškou

6.2 Vymenovať typy krajín a určiť na mape ich rozmiestnenie v jednotlivých častiach sveta

- Podľa mapy urči v ktorých častiach sveta sa nachádzajú jednotlivé typy krajín
- Zakresli do náčrtu zemegule pásma krajinných typov

6.3 Porovnať jednotlivé typy krajín podľa podnebia, druhov rastlinstva, živočíšstva a pôd

- Porovnaj navzájom jednotlivé typy krajín podľa teploty, množstva zrážok, pôd, rastlinstva. a živočíšstva

6.4 *Poznať druhy stromov našich listnatých a ihličnatých lesov.

- Podľa nákresov a listov pomenuj stromy blízkeho okolia. Uveď do ktorého rastlinného pásma patrí Slovensko.

Obyvateľstvo a činnosť človeka na Zemi

Obsah

1. Charakteristika obyvateľstva

Počet obyvateľov na Zemi, rozmiestnenie obyvateľstva na Zemi, štruktúra obyvateľstva podľa rás, národov, jazykov, náboženstva, pohyb obyvateľstva, prirodzený prírastok, sťahovanie obyvateľstva, dĺžka života, globálne spoločenské problémy vo svete (rast počtu obyvateľstva, vznik veľkomiest) politické rozdelenie, štáty,

2. Činnosť obyvateľstva

Poľnohospodárska výroba, priemyselná výroba, nevýrobné odvetvia, vplyv činnosti človeka v jednotlivých typoch krajín, zameranie poľnohospodárskej výroby, zameranie priemyselnej výroby v jednotlivých častiach sveta. Spôsob života obyvateľstva v jednotlivých častiach sveta

3. Sídla

Charakteristika sídiel, oblasti na svete prevažne s mestským osídlením, oblasti prevažne s vidieckym osídlením, mesto, veľkomesto, príklady veľkomiest

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

1. Charakteristika obyvateľstva

1.1 Poznať približne počet obyvateľstva na Zemi

- Uveď približne počet ľudí na Zemi

1.2 ✂ Určiť na mape oblasti husto zaľudnené a riedko zaľudnené a zdôvodniť

- Porovnaj rôzne oblasti sveta podľa hustoty zaľudnenia (napr. Himaláje, polárne oblasti, pobrežie Stredozemného mora, oblasti pri riekach, Európa, delta rieky Níl a pod.)
- Uveď niekoľko dôvodov, ktoré rozhodujú o osídlení miesta.

1.3 Vymenovať rasy obyvateľstva a určiť, v ktorých častiach sveta žijú.

- Rozlíšiť podľa mapy oblasti na Zemi, kde prevláda obyvateľstvo bielej rasy, žltej rasy a čiernej rasy.

1.4 ✂ Vymenovať najrozšírenejšie náboženstvá (kresťanstvo, islam, budhizmus, hinduizmus) a určiť oblasti na svete, v ktorých prevládajú

- Urči podľa mapy oblasti, kde prevláda kresťanské náboženstvo, islam, budhizmus a hinduizmus

1.5 Vymenovať najrozšírenejšie jazyky

- Urči oblasti v ktorých prevládajú jazykové skupiny: slovanská, románska, germánska,

1.5 ✂ Identifikuj oblasti vo svete s vojnovými konfliktmi (aktualizovať) alebo inými spormi

- Vymenuj oblasti na svete s vojnovými konfliktmi. Využi pritom aktuálne informácie z tlače.

1.6 ✂ Vysvetliť pojem prirodzený pohyb obyvateľstva a dĺžka života

- Vysvetli pojem prirodzený prírastok
- Vysvetli pojem dĺžka života a z tabuliek zisti, v ktorých častiach sveta sa ľudia dožívajú najvyššieho veku a v ktorej najnižšieho.

2. Činnosť obyvateľstva

2.1 Porovnať činnosť obyvateľstva v poľnohospodárstve, priemysle a službách

- Zaraď nasledujúce zamestnania do skupín (poľnohospodárstvo, priemysel a služby): lekár, učiteľ, predavač, baník, roľník, zverolekár, zvérač Uved' ďalšie príklady

2.2 Opísať činnosť ľudí v jednotlivých typoch krajín

- Urči, ktorým hospodárskym činnostiam sa venujú ľudia na Sahare, v tundre, na prériách v Severnej Amerike, v Austrálii, v delte Nílu, na severovýchode USA, v západnej Európe, východnej Afrike

3. Sídla a štáty

3.1 Porovnať mesto, veľkomesto, vidiecke sídlo

- Uved' príklady mestských sídiel, veľkomiest, vidieckých sídiel. Aký je medzi nimi rozdiel v počte obyvateľov a

3.2 Opísať problémy vo svete spôsobené rýchlym rastom počtu obyvateľstva v niektorých častiach sveta a so zvýšením počtu obyvateľstva vo veľkomestách

- Vymenuj veľkomestá a opíš aké problémy sú spojené so životom vo veľkom meste. (napríklad Mexico City, Sao Paulo, Tokio)

Geografia Afriky

Obsah

1. Poloha a rozloha

Poloha určená zemepisnými súradnicami, poloha vzhľadom na zemské poglobule, vzhľadom na ostatné svetadiely, oceány

2. Členitosť pobrežia, moria, zálivy.

Ostrov Madagaskar, Somálsky polostrov, Guinejský záliv, Suezský prieplav, Stredozemné more, Červené more, Gibraltársky prieliv

3. Povrch

Atlas, Konžská panva, Etiópska vysočina, Východoafrická priekopová prepadlina, Dračie vrchy, Kilimandžáro, poloha povrchových celkov na mape Afriky.

4. Podnebie

Podnebné oblasti v Afrike(subtropické podnebie pri Stredozemnom mori, suché tropické na púšťach, vlhké rovníkové v povodí Zair, a pri Guinejskom zálive, striedavo vlhké na savane, vplyv nadmorskej výšky v pohoriach. ☞Vplyv podnebných činiteľov na podnebie Afriky: zemepisná šírka, nadmorská výška, pasáty, monzúny, morské prúdy

5. Vodstvo

Úmoria Atlantického a Indického oceána, bezodtokové oblasti, riečna sieť, poloha jazier, vodopádov v Afrike. (Níl, Zair, Zambezi, Viktóriine vodopády, jazero Ukerewe, Tanganika), bezodtokové územia.

6. Typy krajín

Prírodné krajiny (subtropické lesy a kroviny, púšť, savana, tropický dažďový les), ich rozloženie v Afrike v šírkových pásmach, prírodné krajiny vo výškových stupňoch. Národné parky (Serengeti, Karamba, Kahuzi-Biega.)

7. Obyvateľstvo

Rozmiestnenie obyvateľstva, (oblasti husto osídlené, oblasti riedko osídlené), oázy, ☞porovnanie obyvateľstva podľa rás, kultúry a náboženstiev. Rozdelenie svetadiela na štáty, vybrané štáty(Egypt, Maroko, Alžírsko,Tunisko, Juhoafrická republika, Ghana, Etiópia, Keňa, Nigéria, Tanzánia, Niger, Senegal, Namíbia, Zimbabwe, Zambia). Hlavné mestá (Káhira, Pretória, Dakar, Nairobi, ďalšie veľké mestá Johannesburg, Lagos). Poloha štátov a sídiel v Afrike.

8. Hospodárstvo

Zameranie poľnohospodárskej výroby v súvislosti s podnebím (v stredomorskej oblasti, v savanách, v oblasti dažďových lesov, v oázach), príklady poľnohospodárskych produktov v jednotlivých oblastiach, rybolov, ťažba nerastných surovín (v severnej Afrike, ropa a zemný plyn, v strednej Afrike, farebné kovy a v južnej Afrike zlato, diamanty, meď, urán). Cestovný ruch (príklady oblastí a miest navštevované turistami, Egypt- pyramídy, Tunisko-prímorské strediská, Keňa - safari)

9. Oblasti Afriky

Severná, západná, východná, južná oblasť. ☞ Komplexná charakteristika oblasti v štruktúre: poloha, prírodné pomery, obyvateľstvo, hospodárstvo

Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov

1. Poloha a rozloha

1.1 Určiť polohu na mape zemepisnými súradnicami

- Určí na mape kadiaľ prechádza rovník, nultý poludník, obratníky.
- Určí, ktorá časť Afriky je na severnej a ktorá na južnej pologuli.
- Určí, ktorá časť Afriky je na západnej a ktorá na východnej pologuli.

1.2 Určiť polohu vzhľadom na ostatné svetadiely a oceány

- Podľa mapy opíš polohu Afriky medzi oceánmi a svetadielmi, určí ktorý svetadiel je na východ, západ, juh, sever od Afriky
- Uved' oceány obmývajúce Afriku

1.3 Porovnať rozlohu s rozlohou ostatných svetadielov

- Ktoré svetadiely sú väčšie ako Afrika, ktoré menšie.

2. Členitosť pobrežia, moria, zálivy.

2.1 Vymenovať a určiť na mape časti pobrežia, moria a zálivy

- Podľa mapy ukáž príklady morí, zálivov, prielivov okolo Afriky.

2.2 Podčiarknuté prvky horizontálnej členitosti určiť na obrysovej mape

- V obrysovej mapke (alebo na nástennej mape) vyznač Madagaskar, Guinejský záliv a pod.

3. Povrch

3.1 Vymenovať a určiť na mape vybrané povrchové celky

- Na mape určí polohu vybraných častí povrchu.

3.2 Podčiarknuté povrchové celky určiť na obrysovej mape

- Zakresľuj do obrysovej mapy vybrané časti povrchu.

3.3 Uviesť názov najvyššieho vrchu Afriky a ukázať ho na mape

- Lokalizuj na mape najvyšší vrch Afriky a porovnaj ho s najvyššími vrchmi v iných svetadieloch.

4. Podnebie

4.1 Porovnať podnebie v jednotlivých častiach Afriky podľa teploty a množstva zrážok

- Určí na mape, ktoré časti Afriky sú v subtropickom a ktoré v tropickom podnebnom pásme. Vyčleň suchú tropickú oblasť, vlhkú tropickú oblasť.
- Vysvetlí, prečo sa na vrchole Kilimandžára nachádza sneh, hoci leží v blízkosti rovníka

5. Vodstvo

5.1 Určiť na mape úmoria, ku ktorým patrí Afrika

- Na obrysovej mape vyfarbi povodia riek a určí ku ktorým úmoriám patrí Afrika

5.2 Určiť na mape toky vybraných riek a porovnať ich

- Na obrysovej mape doplň k vyznačeným tokom názvy riek
- Zostav poradie najdlhších riek v Afrike.

5.3 Ukázať na mape polohu Viktóriiných vodopádov, Jazero Ukerewe a jazera Tanganika

- Určí na mape uvedené jazerá, vodopády, charakterizuj, ktoré je najväčšie, ktoré najhlbšie

6. Typy krajín

6.1 Určiť na mape rozloženie typov krajín

- Podľa mapy opíš polohu jednotlivých typov krajín

6.2 V každom type krajiny uviesť typické rastliny a zvieratá

- Zaradiť do jednotlivých typov krajín typické rastliny a zvieratá (1-2 rastliny a zvieratá do každého typu)

6.3 Porovnať jednotlivé oblasti Afriky podľa rastlinstva, živočíšstva a podnebia

- Porovnaj severnú Afriku, západnú, východnú Afriku podľa rastlinstva a živočíšstva.

6.4 Vymenovať a ukázať na mape oblasť národného parku v Afrike

- Urči na mape kde sa nachádza národný park Serengeti.
- Porozprávaj, ktoré zvieratá sú chránené v národných parkoch.

7. Obyvateľstvo

7.1 Opísať svetadiel podľa rozmiestnenia obyvateľstva, určiť oblasti husto zaľudnené a riedko zaľudnené a zdôvodniť

- Podľa mapy obyvateľstva urči, ktoré oblasti sú husto osídlené a riedko osídlené. Porovnaj tieto oblasti podľa prírodných pomerov.

7.2 Opísať oázy

- Opíš podľa mapy rozmiestnenie oáz v Afrike
- Porozprávaj o živote ľudí v oáze

7.3 Porovnať časti Afriky podľa rozmiestnenia rás

- Rozdeľ Afriku na oblasti podľa prevládajúcej rasy.

7.4 Porovnať obyvateľstvo v severnej Afrike a v ostatnej Afrike podľa kultúry, spôsobu života a náboženstva

- Porovnaj obyvateľstvo v sev. Afrike (na pobreží Stredozemného mora, v oázach Sahary, vo východnej Afrike (na savanách, vo veľkých mestách), v západnej Afrike, v južnej Afrike (domorodé kmene, potomkovia prísťahovalcov) podľa kultúry a spôsobu života.

7.5 Na politickej mape Afriky určiť vybrané štáty a vybrané mestá

- Na mape Afriky urči polohu jednotlivých štátov a vybraných miest
- Do obrysovej mapy zakresli názvy vybraných štátov

8. Hospodárstvo

8.1 Určiť oblasti vhodné na poľnohospodársku výrobu

- Pokús sa podľa tematických máp a podnebia, pôd, vegetácie vyčleniť oblasti vhodné na poľnohospodárske využitie.

Vysvetli, v ktorých oblastiach pestujú bavlník, palmu datľovú, citrusy, banánovník a podzemnicu olejnatú.

8.2 Vymenovať plodiny pestované pre výživu obyvateľstva a pre vývoz

- Podľa mapy využitia pôdy vymenuj a ukáž na mape oblasti, v ktorých sa pestujú plodiny pre výživu obyvateľstva.
- Vymenuj plodiny, ktoré sú určené na vývoz.

8.3 Určiť oblasti vhodné na chov dobytka

- Podľa tematických máp podnebia a vegetácie vyčleň oblasti, v ktorých je možné chovať dobytok

8.4 Vymenovať nerastné suroviny a určiť oblasti, v ktorých sa ťažia

- Vymenuj najdôležitejšie nerastné suroviny, ktoré sa ťažia v Afrike a majú medzinárodný význam

8.5 Opísať možnosti rozvoja cestovného ruchu v Afrike.

- Podľa máp a turistickej literatúry vyznač miesta vhodné pre cestovný ruch.

9 Oblasti Afriky

9.1 Určiť oblasti na mape

- 9.2 • Vyčleň uvedené oblasti na mape.

10 Porovnať oblasti Afriky podľa mapy z hľadiska celkovej charakteristiky

- Porovnaj oblasti podľa štruktúry: poloha, povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo, obyvateľstvo, hospodárstvo

Geografia Európy

Obsah

1. Poloha a rozloha

Poloha svetadiela určená zemepisnými súradnicami, poloha svetadiela vzhľadom na ostatné svetadiely a oceány, rozloha svetadiela

2. Členitosť pobrežia, ostrovy a moria

Prvky členitosti: Škandinávsky polostrov, Pyrenejský polostrov, Apeninský polostrov, Jutský polostrov, Balkánsky polostrov, Britské ostrovy, Island, Sicília, Korzika, Sardínia, Kréta, Stredozemné more, Severné more, Baltské more, Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán, Čierne more

3. Povrch

Východoeurópska nížina, Ural, Alpy, Pyreneje, Karpaty, Stará planina, Škandinávske vrchy, Severonemecká nížina, Veľká dunajská kotlina, Malá dunajská kotlina, Mont Blanc, Etna, Vezuv

4. Podnebie

Podnebné pásma v Európe, podnebné oblasti, rozloženie podnebných oblastí v Európe, vplyv zemepisnej šírky na podnebie, vplyv Atlantického oceána na podnebie

5. Vodstvo

Toky riek : Volga, Dunaj, Dneper, Rýn, Pád, Labe, Visla, Temža, Vltava, Seina, bezodtoková oblasť Kaspického mora, poloha jazier Ladožské jazero, jazerné oblasti v Európe

6. Prírodné typy krajín

Rastlinné pásma, rozloženie rastlinných pásiem v Európe, vzťah medzi podnebím a rastlinstvom, rastliny a zvieratá žijúce v jednotlivých rastlinných pásmach

7. Obyvateľstvo, sídla a štáty

Charakteristiky obyvateľstva (rasa, jazykové skupiny, národy, kultúra, náboženstvá), štáty a štátne zriadenie, spoločenské a hospodárske zoskupenia (Európska únia, CEFTA). Sídla. Hlavné mestá európskych štátov, ďalšie významné mestá: Krakov, Brno, Mníchov, Hamburg, Dortmund, Dusseldorf, Rotterdam, Antverpy, Glasgow, Miláno, Turín, Ženeva, Barcelona, Petrohrad, Brussel, Manchester, Liverpool, Marseille, Lyon, Neapol. Poloha štátov a sídiel v Európe.

8. Hospodárstvo

Priemysel, ťažba nerastných surovín (ropa, zemný plyn, čierne a hnedé uhlie, železná ruda, síra, soľ), priemyselné oblasti(Porúrie v SRN, stredné Anglicko, Francúzsko, severné Taliansko, oblasť Sliezska v Poľsku), výroba hutníckych výrobkov, strojárskych dopravných prostriedkov, poľnohospodárstvo, poľnohospodárske oblasti pestovania obilnín, krmovín, technických plodín, južného ovocia, chov hospodárskych zvierat, sobov, rybolov, ťažba dreva. Vzťah medzi podnebím a poľnohospodárskou výrobou. Druhy dopravy v Európe, cestná a železničná sieť, prístavy (Hamburg, Rotterdam, Antverpy, Londýn), letiská(Londýn, Paríž, Frankfurt nad Mohanom), cestovný ruch, prímorské oblasti Stredozemného mora, horské oblasti Álp, kultúrnohistorické strediská .

9. Oblasti Európy

Severná, západná, stredná, južná, juhovýchodná, východná oblasť. Vyčlenenie oblasti. ☞ Komplexná charakteristika oblastí a štátov.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

1. Poloha a rozloha

1.1 Určiť polohu svetadiela zemepisnými súradnicami

- Urči podľa mapy, ktoré rovnobežky a poludníky prechádzajú cez Európu
- Urči polohu ľubovoľného miesta v Európe zemepisnými súradnicami
- Vypočítaj približnú vzdialenosť medzi miestami v Európe podľa mierky mapy

1.2 Určiť polohu svetadiela vzhľadom na rovník , nultý poludník, severnú polárnu kružnicu

- Urči polohu Európy vzhľadom na nultý poludník, na rovník a ďalšie významné rovnobežky

1.3 Určiť polohu svetadiela vzhľadom na ostatné svetadiely a oceány

- Urči, ktorý svetadiel je najbližšie k Európe, ktorý najďalej.
- Vymenuj oceány obmývajúce Európu

1.4 Určiť hranice svetadiela s ostatnými svetadielmi

- Urči, ktoré prírodné prvky tvoria hraničnú čiaru medzi Európou a ostatnými svetadielmi

2. Členitosť pobrežia, ostrovy a moria

2.1 Vymenovať a určiť na mape vybrané prvky členitosti pobrežia, zálivy, moria

- Na fyzickogeografickej mape urči polohu vybraných polostrovov, ostrovov, zálivov a prielivov
- Zakresli do obrysovej mapy všetky vyznačené časti pobrežia, moria, zálivy, prielivy.

2.2 Podčiarknuté prvky členitosti určiť na obrysovej mape

- Do obrysovej mapy zakresli jednotlivé prvky členitosti

3. Povrch

3.1 Určiť na mape vybrané povrchové celky

- Na fyzickogeografickej mape urči polohu vybraných povrchových celkov
- Do obrysovej mapy zakresli podčiarknuté povrchové celky

3.2 Opísať podľa mapy rozloženie povrchových celkov v Európe a uviesť, v ktorých štátoch sa nachádzajú

- Podľa mapy opíš fyzickogeografickú polohu jednotlivých povrchových celkov, v ktorých štátoch sa nachádzajú

3.3 Poznať názov najvyššieho vrchu Európy a porovnať jeho výšku s výškou najvyššieho vrchu sveta

- Porovnaj výšku najvyššieho vrchu Európy s výškou najvyššieho vrchu sveta

3.4 Určiť na mape sopečné oblasti

- Urči podľa mapy kde sa v Európe nachádzajú sopečné pohoria, urči na mape Vezuv, Etnu,

4. Podnebie

4.1 Určiť podľa mapy rozloženie podnebných pásiem v Európe

- Opíš podnebné činitele, ktoré najviac ovplyvňujú podnebie v Európe (zemepisná šírka, nadmorská výška, morské prúdy, vetry, vzdialenosť od oceánu)
- Urči podľa mapy rozloženie podnebných oblastí mierneho podnebného pásma
- Urči, ktoré časti Európy patria do prímorskej, prechodnej a kontinentálnej časti mierneho podnebného pásma

4.2 Porovnať ročné obdobia podľa teploty a množstva zrážok v jednotlivých podnebných pásmach a podnebných oblastiach

- Opíš podnebie v subtropickej, miernej, chladnej oblasti Európy
- Porovnaj podnebie v prímorskej a kontinentálnej oblasti mierneho podnebného pásma

5. Vodstvo

5.1 Vymenovať a určiť na mape toky vybraných riek jazera, jazerné oblasti, bezodtoková oblasť

- Urči podľa mapy toky vybraných riek, polohu jazier, urči v ktorej časti Európy sa nachádza bezodtoková oblasť
- Pomenuj najdlhšiu rieku a druhú najdlhšiu rieku v Európe, najväčšie jazero v Európe

5.2 Podčiarknuté rieky určiť na obrysovej mape

- Do obrysovej mapy doplň názvy podčiarknutých riek

5.3 Určiť, ku ktorým úmoriám patria rieky

- Podľa mapy vyznač úmoria, ku ktorým patria rieky Európy

5.4 Určiť podľa mapy, cez ktoré štáty rieky, uvedené v obsahu pretekajú

- Opíš toky riek, cez ktoré povrchové celky, štáty a mestá rieky pretekajú od prameňa po ústie

6. Prírodné typy krajín

6.1 Určiť na mape rozloženie rastlinných pásiem podľa zemepisnej šírky i nadmorskej výšky

- Podľa mapy urči rozloženie rastlinných pásiem v Európe

6.2 Porovnať jednotlivé oblasti Európy podľa rastlinstva a živočíšstva

- Podľa tematických máp podnebia a rastlinných pásiem porovnaj polohu jednotlivých oblastí a urči ktoré rastliny a živočíchy sú prispôsobené životu v daných oblastiach

7. Obyvateľstvo a sídla

7.1 Určiť počet obyvateľov Európy a porovnať Európu s ostatnými svetadielmi z hľadiska počtu obyvateľov

- Uveď počet obyvateľov Európy

7.2 Určiť, ku ktorej rase patrí obyvateľstvo Európy

- Opíš podľa charakteristických znakov obyvateľstvo Európy, ktorá rasa prevláda v Európe a v ktorých častiach Európy žijú obyvatelia iných rás

7.3 Vymenovať 4 najpočetnejšie jazykové skupiny(slovanská, germánska, románska, ugrofínska)

- Vymenuj 4 najpočetnejšie jazykové skupiny a uveď príklady, ktoré národy hovoria uvedenými jazykmi
- Vymenuj, ku ktorým národom a jazykovým skupinám patria obyvatelia susedných štátov Slovenska

7.4 Určiť prevládajúce náboženstvá a oblasti ich rozšírenia

- Opíš jednotlivé časti Európy podľa prevládajúceho náboženstva, uveď, ktorá časť Európy je prevažne kresťanská a v ktorej časti sa rozšíril islam

7.5 ✎ Určiť oblasti konfliktov

- Podľa aktuálnych udalostí opísať v ktorej časti Európy sa odohrávajú vojnové konflikty

7.6 Poznať názvy všetkých štátov a hlavných miest v Európe a určiť ich na mape

- Urči podľa politickej mapy všetky štáty Európy
- Rozdeľ do skupín štáty Európy (republiky a monarchie)
- Na obrysovej mape pomenuj všetky štáty
- Vymenuj všetky hlavné mestá v Európe

7.7 Zaradiť vybrané mestá do štátov

- Doplň štáty, v ktorých sa nachádzajú vybrané mestá
- Opíšte polohu prímorských štátov a vnútrozemských štátov. Podľa mapy urči, ktoré štáty sú prímorské, ktoré vnútrozemské

8. Hospodárstvo

8.1 Určiť na mape oblasti ťažby nerastných surovín

- Vymenuj nerastné suroviny a oblasti ťažby dôležitých nerastných surovín uvedených v obsahu

8.2 Určiť na mape poľnohospodárske oblasti a priemyselné oblasti

- Podľa tematických máp podnebia, pôd, vegetácie urči, ktoré oblasti v Európe sú vhodné pre poľnohospodárske využitie a aké majú zameranie
- Podľa hospodárskych máp charakterizuj najvýznamnejšie priemyselné oblasti v Európe: Stredné Anglicko, Porúrie, Horné Sliezske, Donecká oblasť, severné Taliansko, údolie Rhôny

8.3 Vymenovať najväčšie letiská a prístavy v Európe

- Podľa tabuľky zostav poradie najväčších letísk v Európe.
- Vymenuj tri najväčšie letiská a námorné prístavy v Európe.

8.4 Určiť možnosti využitia jednotlivých oblastí a miest v Európe na rozvoj cestovného ruchu

- Vyber štáty, ktoré sú v Európe najzaujímavejšie z hľadiska cestovného ruchu.

9. Oblasti Európy

9.1 Vymedziť oblasti na mape

- Podľa fyzickogeografickej mapy vyčleň jednotlivé oblasti.

9.2 ✎ Porovnať komplexne jednotlivé oblasti Európy podľa mapy na základe postupu : poloha, povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo, obyvateľstvo, hospodárstvo

- Podľa tematických máp a literatúry opíš jednotlivé štáty Európy podľa schémy: poloha, povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo, obyvateľstvo, sídla, hospodárstvo

Geografia Ázie

Obsah

1. Poloha a rozloha

Poloha svetadiela určená zemepisnými súradnicami, poloha svetadiela vzhľadom na ostatné svetadiely a oceány, rozloha svetadiela

2. Členitosť pobrežia, ostrovy, moria

Filipíny, Japonské ostrovy, Veľké Sundy, Predná India, Zadná India, Malá Ázia, Arabský polostrov, Cyprus, Bengálsky záliv, Kamčatský polostrov, Suezský prielav, Červené more, Kórejský polostrov, Beringov prieliv

3. Povrch

Himaláje, Karakoram, Pamír, Altaj, Západosibírska nížina, Indogangská nížina, Veľká čínska nížina, Tibetská náhorná plošina, Dekanská plošina, Mount Everest, sopky na Kamčatke a Japonských ostrovoch. Poloha povrchových celkov v Ázii.

4. Podnebie

Podnebné pásma, podnebné oblasti, monzúnové oblasti. Rozloženie podnebných oblastí v Ázii

5. Vodstvo

Toky riek (Ganga, Mekong, Indus, Eufkrat, Tigris, Jang-c'-tiang, Chuang-che, Jenisej, Lena, Ob, Amur, bezodtokové územia, jazerá (Kaspické more, Bajkal), Mŕtve more

6. Prírodné typy krajín

Dažďové lesy, monzúnové lesy, stepi, lesy mierneho pásma, ihličnaté lesy, púšte, tundry využívanie prírodných krajín človekom

7. Obyvateľstvo a sídla

Rozmiestnenie obyvateľstva, štruktúra obyvateľstva podľa rás, národov, náboženstva, spôsob života a kultúrne zvyklosti v jednotlivých častiach Ázie, štáty (Čína, India, Izrael, Turecko, Irak, Indonézia, Japonsko, Kazachstan, Irán, Saudská Arábia, Južná Kórea, Arménsko, Gruzínsko, ázijská časť Ruskej federácie, Singapúr, Kuvajt, Sýria, Vietnam, Afganistan, Uzbekistan, Filipíny, Thajsko, Azerbajdžan). Sídla (Tokio, Peking, Šang-haj, Osaka, Kalkata, Istanbul, Mekka, Jakarta, Soul, Jeruzalem, Dillí, Bombaj). Poloha štátov a sídiel v Ázii

8. Hospodárstvo

Priemysel, ťažba nerastných surovín (ropa, uhlie, železná ruda, farebné kovy), priemyselné oblasti (Japonsko, severovýchodná Čína, Izrael, Taiwan, Singapúr, Južná Kórea), poľnohospodárstvo, poľnohospodárske oblasti pestovania ryže, obilia, živočíšnej výroby. Cestovný ruch (príklady miest a oblastí navštevované turistami (napr. Čína-čínsky múr, India-Tádž-Mahál, Mŕtve more, kláštory vo východnej Ázii, pútnické miesta atď).

9. Oblasti Ázie

Severná, stredná, východná, južná, juhozápadná oblasť Ázie. Vyčlenenie oblastí. ☞Komplexná charakteristika oblastí v štruktúre: poloha, povrch, podnebie, vodstvo, typ krajiny, obyvateľstvo, hospodárstvo

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

1. Poloha a rozloha

1.1 Určiť polohu Ázie zemepisnými súradnicami, vzhľadom na rovník, nultý poludník, obratníky, polárne kružnice

- Do obrysovej mapky dokresli a zvýrazni rovník, 180-ty poludník, polárnu kružnicu, obratník
- Podľa mapy zisti, cez ktorú časť Ázie prechádza rovník, obratník Raka, severná polárna kružnica

1.2 Určiť polohu svetadiela vzhľadom na ostatné svetadiely a oceány

- Urči podľa mapy polohu ostatných svetadielov, ktorý svetadiel je na juh, východ, západ od Ázie
- Urči svetadiely, ktoré s Áziou bezprostredne súvisia, ktoré sú od nej oddelené oceánmi, ktorý je od nej oddelený moriami

2. Členitosť pobrežia, ostrovy, moria

2.1 Vymenovať a určiť na mape vybrané prvky členitosti pobrežia, ostrovy, moria

- Podľa mapy pomenuj jednotlivé ostrovy, polostrovy, moria, zálivy, prielivy

3. Povrch

3.1 Vymenovať a určiť na mape vybrané povrchové celky

- Určí podľa mapy vybrané povrchové celky

3.2 Podčiarknuté povrchové celky určiť na obrysovej mape

- Do obrysovej mapy zakresli vybrané povrchové celky

3.3 Poznať názov najvyššieho vrchu na svete

- Porovnaj najvyšší vrch Ázie s najvyššími vrchmi ostatných svetadielov

4. Podnebie

4.1 Zaradiť časti Ázie do podnebných pásiem

- Podľa mapy podnebných pásiem zaradiť vybrané oblasti do uvedených podnebných pásiem (príklady oblastí Indonézia, Sibír, Arabský polostrov, Japonské ostrovy, stredná Ázia.)

4.2 Určiť rozloženie podnebných pásiem v Ázii podľa zemepisnej šírky

- Podľa mapy opíš rozloženie podnebných pásiem, daj do súvislosti zemepisnú šírku a podnebnú oblasť.

4.3 Určiť na mape monzúnové oblasti a opísať význam monzúnových dažďov pre poľnohospodárstvo.

- Znázorníte na obrázku v ktorých ročných obdobiach a akým smerom vane monzún
- Vysvetli ako ovplyvňujú monzúnové dažde poľnohospodársku výrobu v tejto oblasti

5. Vodstvo

5.1 Vymenovať a určiť toky riek na mape

- Určí vybrané toky riek na mape od prameňa po ústie
Zostav podľa tabuliek poradie riek podľa dĺžky.

5.2 Určiť na mape jazerá

- Určí na mape jazerá.

6. Prírodné typy krajín

6.1 Určiť podľa mapy rozloženie rastlinných pásiem

- Určí podľa mapy rozloženie typov krajín.
- Porovnaj oblasti podľa jednotlivých typov krajín s podnebnými oblasťami

6.2 Zaradiť časti Ázie do rastlinných pásiem a charakterizovať ich podľa rastlinstva a živočíšstva

- Zaradiť časti Ázie do rastlinných pásiem a opíš aké rastliny a zvieratá v oblasti prevažujú: oblasť Stredozemného mora, Arabský polostrov, Sibír, India, Sundské ostrovy atď

7. Obyvateľstvo, sídla a štáty

7.1 Charakterizovať rozmiestnenie obyvateľstva, určiť oblasti husto zaľudnené a oblasti riedko zaľudnené

- Porovnaj mapu prírodných pomerov a mapu rozmiestnenia obyvateľstva v Ázii. Určí podľa toho oblasti husto zaľudnené a riedko zaľudnené.

7.2 Poznať dva štáty s najväčším počtom obyvateľstva

Vymenuj dva štáty s najväčším počtom obyvateľstva.

7.3 Určiť najrozšírenejšie rasy a určiť oblasti, v ktorých prevládajú

- Určí oblasti, v ktorých žijú obyvatelia žltej rasy a v ktorých bielej rasy

7.4 Určiť na mape vybrané štáty a zaradiť mestá do štátov

- Na politickej mape určí polohu vybraných štátov a ich hlavných miest
- Vybrané veľké mestá zaradiť do štátov

8. Hospodárstvo

8.1 Určiť oblasti ťažby nerastných surovín

- Vymenuj významné suroviny, ktoré sa ťažia v Ázii a podľa mapy určí ich oblasti ťažby

8.2 Určiť priemyselné oblasti a zameranie výroby v jednotlivých priemyselných oblastiach

- Podľa hospodárskej mapy charakterizujú oblasti s rozvinutým priemyslom

8.3 Určiť poľnohospodárske oblasti

- Podľa máp podnebia, pôd, vegetácie určí oblasti vhodné na pestovanie poľnohospodárskych plodín

9. Oblasti Ázie

9.1 Vymedziť oblasti na mape

- Vyčleň podľa mapy oblasti

9.2 Charakterizovať oblasti komplexne

- Opíš oblasti komplexne podľa postupu: poloha, povrch, podnebie, vodstvo, pôdy, rastlinstvo a živočíšstvo, obyvateľstvo a hospodárstvo

Geografia Ameriky

Obsah

1. Poloha a rozloha

Poloha svetadiela určená zemepisnými súradnicami, poloha svetadiela vzhľadom na ostatné svetadiely a oceány, rozloha svetadiela

2. Členitosť pobrežia, ostrovy, moria

Labradorský polostrov, Aljašský polostrov, Kalifornský polostrov, Yucatán, Florida, Grónsko, Veľké Antily, Malé Antily, Ohňová zem, Beringov prieliv, Panamský prieplav, Hudsonov záliv, Kalifornský záliv, Mexický záliv, Karibské more

3. Povrch

Kordillery, Andy, Apalačské vrchy, Brazílska vysočina, Mississippská nížina, Amazonská nížina, Laplatská nížina, Arktická nížina, Mexická plošina, Matto Grosso, Aconcagua. Rozloženie povrchových celkov v Amerike.

4. Podnebie

Podnebné pásma, rozloženie podnebných pásiem v Amerike, vplyv tvaru zemského povrchu a morských prúdov na podnebie Ameriky (Golfský, Labradorský)

5. Vodstvo

Toky riek, poloha jazier a vodopádov v Amerike. Mississippi, Rieka sv. Vavrinca, Amazon, Paraná, Veľké kanadské jazerá, Titicaca, Iguacu, Niagarské vodopády

6. Obyvateľstvo a sídla

Prví obyvatelia Ameriky, ich kultúra, príchod Európanov na svetadiel, rozmiestnenie obyvateľstva, rasy, politické rozdelenie, štáty, mestá, Kanada, USA, Mexiko, Brazília, Argentína, Kolumbia, Venezuela, Kuba, Chile, Peru, Uruguaj, Panama, Ottawa, Montreal, Toronto, New York, Washington, Boston, Chicago, Atlanta, Los Angeles, Pittsburg, San Francisco, Mexico City, Havana, Brazília, Sao Paulo, Rio de Janeiro, Buenos Aires. Poloha štátov a sídiel

7. Hospodárstvo

Ťažba nerastných surovín (ropa a zemný plyn, uhlie, farebné kovy). Priemyselné oblasti (severovýchod USA a juhovýchod Kanady, juhovýchod USA, Kalifornia, juhovýchodné pobrežie Brazílie), Zameranie priemyselnej výroby. Poľnohospodárske oblasti pestovania obilia USA, Kanada, Argentína. Cestovný ruch, príklady oblastí navštevované turistami. (prímorské oblasti, Kalifornia, Florida, Washington, Niagarské vodopády, Andy, Rio de Janeiro, Havajské ostrovy národné parky, atď)

8. Oblasti Ameriky

Severná, stredná, južná oblasť Ameriky. Vyčlenenie oblastí, ☞ Komplexná charakteristika oblastí.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov

1. Poloha a rozloha

1.1 Určiť polohu zemepisnými súradnicami

- Určí na mape, ktoré rovnobežky a poludníky prechádzajú cez Ameriku

1.2 Určiť polohu vzhľadom na rovník, nultý poludník, obratníky a polárne kružnice

- Určí na mape kadiaľ prechádza rovník, nultý poludník, obratníky, polárne kružnice

1.3 Určiť polohu svetadiela vzhľadom na ostatné svetadiely

- Opíš polohu svetadiela vzhľadom na ostatné svetadiely, ktoré oceány obmývajú Ameriku a ktoré ju neobmývajú.

- Nakresli mentálnu mapu celého sveta a vyznač Ameriku

1.4 Porovnať rozlohu Ameriky s rozlohou ostatných svetadielov

- Vymenuj svetadiely podľa mapy a uveď , ktoré majú väčšiu rozlohu ako Amerika a ktoré menšiu.

2. Členitosť pobrežia, ostrovy, moria

2.1 Vymenovať prvky členitosti pobrežia, moria, zálivy a určiť ich na mape

- Podľa mapy vymenuj jednotlivé prvky členitosti

3. Povrch

3.1 Vymenovať a určiť na mape vybrané povrchové celky

- Na fyzickogeografickej mape ukáž a pomenuj vybrané povrchové celky
- Zakresli do obrysovej mapy jednotlivé povrchové celky

3.2 Poznať najvyšší vrch Ameriky

4. Podnebie

4.1 Zaradiť časti Ameriky do podnebných pásiem a porovnať ich podľa teploty a množstva zrážok

- Podľa mapy urči rozloženie podnebných pásiem

4.2 Vysvetliť vplyv morských prúdov na podnebie

- Opíš ako pôsobia na podnebie Ameriky zemepisná šírka, vzdialenosť od oceána, nadmorská výška, morské prúdy (Golský a Labradorský)

5. Vodstvo

5.1 Určiť na mape toky vybraných riek

- Na mape urči toky riek od prameňa po ústie
- Pomenuj najdlhšiu reku Ameriky

5.2 Určiť na mape jazerá

- Urči na mape polohu jazier

5.3 Určiť, v ktorej oblasti Ameriky sa nachádza Niagarský vodopád

- Urči na mape polohu Niagarského vodopádu

6. Typy krajín

6.1 Určiť podľa mapy typy krajín v Amerike a vysvetliť ako súvisia s rozložením podnebných pásiem

- Podľa mapy urči rozloženie rastlinných pásiem v Amerike a vysvetli ako súvisia s polohou podnebných pásiem

6.2 Zaradiť do rastlinných pásiem typické zvieratá

- Do rastlinných pásiem zarad' zvieratá, ktoré majú v nich prirodzený domov

6.3 Vymenovať a určiť na mape polohu Yellowstonského národného parku

- Opíš polohu národného parku v Amerike

7. Obyvateľstvo a sídla

7.1 Poznať históriu osídľovania Ameriky

Uveď, kto objavil Ameriku.

7.2 V ktorej časti Ameriky boli Mayovia, Inkovia, Aztékovia, Eskimáci

- Uveď, v ktorých oblastiach žili v Amerike pred príchodom Európanov vyspelé civilizácie.

7.3 Charakterizovať rozmiestnenie obyvateľstva v Amerike, určiť oblasti husto osídlené a riedko osídlené

Urči podľa mapy oblasti, ktoré sú husto osídlené a ktoré riedko

7.4 Uviesť štruktúru obyvateľstva podľa rás a opísať, v ktorých častiach Ameriky sa nachádzajú

- Opíš, ktoré rasy obyvateľstva žijú na území Ameriky v súčasnosti a ako to bolo v minulosti

7.5 Vybrané štáty určiť na mape

- Na mape politického rozdelenia urči polohu vybraných štátov názvy ich hlavných miest
 - Priradiť k vybraným mestám štáty, v ktorých sa nachádzajú
- 8. Hospodárstvo**
- 8.1 Určiť oblasti ťažby ropy, zemného plynu, uhlia, farebných kovov**
- Podľa mapy urči oblasti ťažby nerastných surovín
- 8.2 Určiť priemyselné oblasti v Amerike a zameranie výroby**
- Porovnaj oblasti Ameriky-severná, stredná a južná, v zameraní priemyselnej výroby, vymenuj v každej oblasti jeden priemyselne zameraný štát
- 8.3 Určiť poľnohospodárske oblasti Ameriky**
- Urči, ktoré oblasti sú vhodné na pestovanie pšenice, kukurice, bavlníka, citrusových plodov, kávovníka, banánovníkov a chov hovädzieho dobytku
- 9. Oblasti Ameriky**
- 9.1 Vymedziť oblasti Severnej, Strednej a Južnej Ameriky**
- Podľa mapy urči, ktoré štáty patria do jednotlivých oblastí
- 9.2 Charakterizovať jednotlivé oblasti**
- Opíš oblasti podľa postupu: poloha, podnebie, povrch, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo, obyvateľstvo, hospodárstvo

Geografia Austrálie, Oceánie, Antarktídy

Obsah

1. Poloha a rozloha Austrálie

Poloha svetadiela v zemepisnej sieti, poloha svetadiela vzhľadom na ostatné svetadiely a oceány, rozloha

2. Členitosť pobrežia, moria, zálivy

Tasmánia, Veľký austrálsky záliv, Karpentársky záliv, Veľká koralová bariéra

3. Povrch

Poloha povrchových celkov v Austrálii, Veľké predelové vrchy, Austrálske Alpy, rozloženie plošín a nížin v Austrálii

4. Podnebie

Podnebné pásma, rozloženie vlhkých a suchých oblastí v Austrálii

5. Vodstvo

Toky riek, poloha jazera, oblasti podzemnej vody, Murray, Darling, Eyrovo jazero, Podzemná voda

6. Prírodné typy krajín

Rastlinné pásma, rozloženie rastlinných pásiem v Austrálii, zvieratá v Austrálii

7. Obyvateľstvo a sídla

Osídľovanie svetadiela, pôvodní obyvatelia, prisťahovalci, rozmiestnenie obyvateľov. Canberra, Sydney, Melbourne, Perth

8. Hospodárstvo

Ťažba surovín, priemysel a poľnohospodárske oblasti

9. Oceánia

Časti Oceánie: Polynézia, Melanézia, Mikronézia, Nový Zéland, Havajské ostrovy

10. Antarktída

Poloha. História dobývania Južného pólu

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

1. Poloha a rozloha Austrálie

1.1 Určiť polohu na mape zemepisnými súradnicami, vzhľadom na rovník, nultý poludník, obratníky

- Podľa mapy urči polohu Austrálie zemepisnými súradnicami, urči kadiaľ prechádza rovník, nultý poludník, 180-ty poludník, obratníky

1.2 Určiť polohu Austrálie vzhľadom na ostatné svetadiely a porovnať ju s rozlohou ostatných svetadielov

- Nakresli mentálnu mapu sveta a vyznač v nej Austráliu, Antarktídu a Oceániu

1.3 Poznať približnú rozlohu svetadiela a porovnať ju s rozlohou ostatných svetadielov

- Zoraď svetadiely podľa rozlohy,

2. Členitosť pobrežia, moria, zálivy

2.1 Vymenovať a určiť na mape prvky členitosti pobrežia, moria, zálivy

- Vymenuj a urči na mape vybrané prvky horizontálnej členitosti
- Do obrysovej mapy zakresli vybrané prvky členitosti

2.2 Vymenovať oceány obmývajúce Austráliu

- Vymenuj a ukáž na mape oceány, ktoré obmývajú Austráliu a ktoré ju neobmývajú

3. Povrch

3.1 Určiť na mape rozloženie pohorí, plošín, nížin

- Na fyzickogeografickej mape ukáž rozloženie povrchových celkov a slovne opíš ich polohu

3.2 Poznať názov najvyššieho pohoria a určiť jeho polohu na svetadieli

- Na mape nájdi názov najvyššieho vrchu Austrálie

4. Podnebie

4.1 Zaradiť jednotlivé časti Austrálie do podnebných pásiem

- Podľa mapy sveta, na ktorej sú vyznačené podnebné pásma, zaradiť Austráliu do podnebných pásiem

4.2 Určiť oblasti s veľkým množstvom zrážok a s nedostatkom zrážok

- Podľa mapy podnebia urči oblasti s veľkým množstvom zrážok a s nedostatkom zrážok

5. Vodstvo

5.1 Vymenovať a určiť na mape toky riek Murray a Darling a jazero Eyrovo

- Podľa mapy urči toky dvoch vybraných riek od prameňa po ústie. Urči, čo znamenajú v Austrálii občasné toky.

5.2 Určiť oblasti s podzemnou vodou

Podľa mapy urči oblasti s podzemnou vodou.

6. Prírodné typy krajín

6.1 Určiť rozloženie rastlinných pásiem v Austrálii

- Podľa mapy uved' rozloženie rastlinných pásiem.

6.2 Vymenovať zvieratá žijúce v Austrálii

- Vymenuj typické zvieratá pre Austráliu.

7. Obyvateľstvo a sídla

7.1 Opísať plavby Európanov k Austrálii v minulosti a spôsob osídľovania svetadiela

- Vymenuj moreplavcov, ktorí sa dostali k brehom Austrálie a začali ich objavovať

7.2 Opísať pôvodných obyvateľov a ich vzťah k príst'ahovalcom

- Vymenuj pôvodných obyvateľov Austrálie a ich problémy s príst'ahovalcami

7.3 Zdôvodniť nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva, určiť oblasti husto zaľudnené a riedko zaľudnené

- Podľa mapy povrchových celkoch, podnebia a obyvateľstva urči oblasti husto osídlené a oblasti riedko osídlené.

7.4 Vymenovať a určiť na mape vybrané sídla

- Vymenuj najväčšie mestá Austrálie a lokalizuj ich.

8. Hospodárstvo

8.1 Opísať zameranie poľnohospodárskej výroby

- Opíš aké je hlavné zameranie poľnohospodárskej výroby, zdôvodni väčší význam živočíšnej výroby

8.2 Opísať zameranie priemyselnej výroby

- Podľa hospodárskej mapy urči nerastné suroviny sa nachádzajúce sa v Austrálii a výrobky, na ktoré sa zameriava austrálsky priemysel

9. Oceánia

9.1 Určiť oblasti Oceánie na mape a vymenovať jej časti

- Na fyzickogeografickej mape určí oblasti Oceánie

9.2 Určiť na mape Havajské ostrovy, Fidži, Tahiti, Nový Zéland

- Na mape lokalizujú vybrané ostrovy a zaradia ich do oblastí Oceánie

10. Antarktída

10.1 Určiť polohu Antarktídy na mape

- Na fyzickogeografickej mape lokalizujú Antarktídu

10.2 Poznať význam Antarktídy pre ľudstvo

- Uvedť príklady možného hospodárskeho využitia Antarktídy a spolupráce pri výskume jej prírodného prostredia

Geografia oceánov

Obsah:

1. Rozloženie svetového oceánu na Zemi a jeho členenie

Porovnanie plochy oceánu a súše, porovnanie rozloženia na severnej a južnej pologuli. Tichý oceán, Atlantický oceán, Indický oceán, Severný ľadový oceán

2. Časti oceánu, dno oceánu

Moria, zálivy, prielivy, prieplyvy. Príklady na jednotlivé časti oceánov a priradenie k oceánom
Pevninový šelf, pevninový svah, oceánska panva, pevninový svah, oceánska priekopa, ostrov,

3. Pohyby vody oceánoch

Prílív a odliv, príboj, morské prúdy, delenie morských prúdov, príklady studených a teplých morských prúdov, priebeh ich prúdenia, vplyv na podnebie priľahlých pevnín (Golfský, Labradorský, Kuro-šio, Oja-šio)

4. Hospodárske využitie oceánov

Rybolov, prílivové elektrárne, ťažba nerastných surovín z morského dna

Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov

1. Rozloženie svetového oceánu

1.1 Určiť na mape rozloženie svetového oceánu

- Na fyzickogeografickej mape určí polohu svetového oceánu, porovná plochu oceánu na severnej pologuli a na južnej pologuli, porovná plochu oceánu s plochou súše.

1.2 Určiť na mape jednotlivé oceány

- Vymenujú jednotlivé časti svetového oceánu a lokalizujú ich na mape

1.3 Porovnať oceány podľa rozlohy, hĺbky

- Podľa tabuliek zoradia oceány podľa rozlohy a podľa hĺbky

2. Časti oceánu, dno oceánu

2.1 Určiť na mape vybrané moria, zálivy, prielivy, prieplyvy

Lokalizujú na mape moria, zálivy, prielivy

2.2 Vymenovať časti oceánskeho dna a určiť príklady na mape

- Podľa schémy dna oceánu pomenujú jednotlivé časti oceánskeho dna

3. Pohyby vody v oceánoch

3.1 Vysvetliť vznik prílivu, odlivu, príboja

- Vysvetlí ako vzniká príliv, odliv, príboj

3.2 Podľa mapy opísať smer prúdenia morských prúdov, ich význam

- Opíšu priebeh vybraných morských prúdov, vysvetlí kedy je morský prúd studený, kedy je teplý
- Opíšu vplyv morských prúdov na podnebie priľahlých pevnín. Porovná ako vplýva teplý morský prúd, ako vplýva studený morský prúd
- Vymenujú aspoň 3 morské prúdy a lokalizujú na mape smery prúdenia.

4 Plavby cez oceán:

4.1 Vymenovať najznámejších moreplavcov.

- Vymenovať a určiť, čo vybraní moreplavci objavili

5. Hospodárske využitie oceánov

5.1 Charakterizovať význam oceánov pre ťažbu ropy a rybolov

- Opíš oblasti, ktoré sú najviac využívané pre rybolov

- Vymenuj nerastné suroviny, ktoré by bolo možné ťažiť z dna oceánu

5.2 Opísať problémy so znečisťovaním morí

- Uveď príklady znečisťovania morí

Geografia Slovenskej republiky

Obsah

1. Poloha

Poloha Slovenska určená zemepisnými súradnicami, poloha Slovenska určená na zemských pologuliach, na mape sveta a Európy, poloha Slovenska v rámci Európy. Poloha Slovenska na politickej mape, susedné štáty, poloha miestnej krajiny na mape

2. Územie Slovenska v Európe

Územie Slovenska v Európe v povrchových celkoch Európy (Alpsko-himalájskej sústave, Karpatskej sústave, Panónskej panve)

3. Geologická stavba Slovenska

Flyšové, sopečné a jadrové pohoria a Panónska panva. Vybrané pohoria v jednotlivých geologických pásmach, priebeh geologických pásiem na Slovensku

4. Reliéf

Vonkajšie činitele pôsobiace na povrch a príklady ich činnosti pri tvarovaní zemského povrchu (napr. na Záhorskej nížine, v Súľovských skalách, Podunajskej nížine, Slovenskom raji, Tatrách, pieskové presypy, sprašové nánosy, skalné mesto, riečna dolina, ľadovcová dolina)

Geomorfologické celky: Podunajská nížina, Záhorská nížina, Hornonitrianska kotlina, Malé Karpaty, Oravská kotlina, Podtatranská kotlina, Považské podolie, Žilinská kotlina, Turčianska kotlina, Nízke Tatry, Tatry, Malá Fatra, Veľká Fatra, Slovenský raj, Zvolenská kotlina, Horehronské podolie, Juhoslovenská kotlina, Žiarska kotlina, Štiavnické vrchy, Kremnické vrchy, Slovenské rudohorie, Košická kotlina, Východoslovenská nížina, Pieniny, Nízke Beskydy.

5. Podnebie

Podnebné pásmo, podnebné oblasti na Slovensku ovplyvnené nadmorskou výškou: teplá, mierne teplá, chladná

6. Vodstvo

Morava, Dunaj, Váh, Turiec, Nitra, Hron, Hornád, Torysa, Kysuca, Laborec, Ondava, Latorica, Bodrog, Ipel, Slaná, Poprad, Dunajec. Úmorie Čierneho mora, úmorie Baltského mora. Jazerá a vodné nádrže: Veľké Hincovo pleso, Štrbské pleso, Oravská priehrada, Zemplínska šírava, Liptovská Mara, Gabčíkovo. Podzemné vody, minerálne a termálne, Žitný ostrov, kúpele Piešťany, Bardejovské kúpele, Trenčianske Teplice. Vodstvo v miestnej krajine

7. Pôdy

Pôdne druhy na Slovensku: ílovité, piesočnaté, hlinité, skeletnaté, pôdne typy: hnedozem, černoziem, hnedá lesná pôda, podzol, lužné a nivné pôdy

8. Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinné pásmo, do ktorého patrí Slovensko, výškové rastlinné stupne s prevládajúcim stromovým porastom: dubový, bukový, smrekový, kosodrevinový, stupeň alpínskych lúk, lužné lesy. Živočíšne pásma: pásmo stepného živočíšstva, živočíšstvo listnatých lesov, ihličnatých lesov, pásmo vysokohorského živočíšstva, národné parky

9. Obyvateľstvo a sídla

Charakteristika obyvateľov (počet obyvateľov zaokrúhlený na stamióny, národnostná štruktúra), najpočetnejšie národy a národnosti (Slováci, Maďari, Ukrajinci, Rusíni, Rómovia). Náboženská štruktúra, najpočetnejšie náboženstvá

Sídla: Bratislava, Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Bardejov, Bojnice, Brezno, Čadca, Čierna nad Tisou, Detva, Dolný Kubín, Dubnica nad Váhom, Dunajská Streda, Gbely, Handlová, Hlohovec, Humenné, Kežmarok, Kolárovo, Komárno, Košice, Kremnica, Leopoldov, Levice, Levoča, Liptovský Mikuláš, Lučenec, Malacky, Martin, Michalovce, Modra, Nitra, Nižná, Nováky, Nové Zámky, Partizánske, Piešťany, Poprad, Považská Bystrica, Prešov, Prievidza, Rimavská Sobota, Rožňava, Ružomberok, Spišská nová Ves, Svidník, Starý Smokovec, Šaľa, Topoľčany, Trebišov, Trenčín, Trnava, Vranov nad Topľou, Zvolen, Žiar nad Hronom, Žilina, Veľký Krtíš, Zlaté Moravce

10. Územné a správne členenie Slovenska

Aktuálne členenie Slovenska na územné celky

11. Hospodárstvo

Oblasti vhodné na poľnohospodársku výrobu v súvislosti s podnebnou oblasťou, pôdami. Teplá podnebná oblasť(pestovanie pšenice, kukurice, cukrovej repy v Podunajskej a Východoslovenskej nížine). Mierne teplá oblasť(pestovanie zemiakov, pšenice, jačmeňa). Chladná oblasť(bez poľnohospodárskeho využívania). Živočíšna výroba, chov hovädzieho dobytku, oviec. Poľnohospodárska výroba v miestnej krajine. Priemysel. Priemyselné odvetvia a priemyselná výroba. Ťažba energetických surovín: hnedé uhlie(Hornonitrianska kotlina,) ťažba neenergetických surovín , vápenc, magnezit (Slovenské Rudohorie), soľ (Prešov), priemyselné odvetvia, textilný a odevný priemysel (Trenčín, Púchov), výroba kože a kožiarskych výrobkov (Liptovský Mikuláš) drevospracujúci (Banská Bystrica, Zvolen), Výroba chemických výrobkov a chemických vlákien (Šaľa, Bratislava, Nitra, výroba gumových výrobkov (Bratislava, Púchov), výroba kovov a kovových výrobkov (Košice, Podbrezová), Výroba dopravných prostriedkov (Bratislava). Aktualizovať stav priemyselnej výroby.

Priemyselná výroba v miestnej krajine

Súčasný stav a problémy v priemyselnej a poľnohospodárskej výrobe.

Doprava (cestná, železničná, námorná, letecká)

Cestovný ruch na Slovensku

Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov

1. Poloha

1.1 Určiť na mape polohu Slovenska zemepisnými súradnicami

- Určí v súradnicovej sieti polohu Slovenska
- Podľa mapy určí, ktoré rovnobežky a poludníky prechádzajú územím Slovenska

1.2 Určiť polohu Slovenska vzhľadom na zemské pologule

- Určí na mape sveta a Európy polohu Slovenska vzhľadom na pologule, Na ľubovoľnej fyzickogeografickej alebo politickej mape určí polohu Slovenska v Európe.

1.3 Určiť polohu Slovenska vzhľadom na moria

- Na mape určí smer k moriam: Baltskému, Jadranskému, Severnému, Čiernemu

1.4 Určiť polohu Slovenska vzhľadom na susedné štáty

- Na politickej mape Európy určí polohu Slovenska a jeho susedných štátov. Pomenuj susedné štáty a ich hlavné mestá.

1.5 *Určiť polohu miestnej oblasti na turistickej a lebo topografickej mape

- Identifikuj lokality na turistickej mape miestnej krajiny

1.6 Poznať rozlohu Slovenska

- Uveď presnú rozlohu Slovenska

2. Územie Slovenska v oblasti Karpát a Panónskej panvy

2.1 Určiť polohu Slovenska na mape v oblasti Karpát a Panónskej panvy

- Na fyzickogeografickej mape určí priebeh Karpát a Panónskej panvy

2.2 Určiť, cez ktoré ďalšie štáty prechádza oblúk Karpát a Panónskej panvy

- Určí podľa mapy štáty do ktorých zasahujú Karpaty

2.3 Určiť na mape najvyšší a najnižší bod Slovenska

- Na mape určí najvyšší a najnižší bod Slovenska

2.4 *Určiť, do ktorej časti patrí miestna oblasť

- Podľa mapy opíš do ktorej časti patrí miestna krajina

3. Geologická stavba Slovenska

3.1 Určiť na mape časti Slovenska, v ktorých sa nachádzajú flyšové, jadrové a sopečné pohoria

- Na fyzickogeografickej mape urči priebeh flyšových, jadrových, sopečných pohorí. Podľa mapy zaraďuj rôzne pohoria do jednotlivých častí.

3.2 Uviesť príklady pohorí v jednotlivých pásmach (Štiavnické vrchy, Tatry, Nízke Tatry, Malé Karpaty, Nízke Beskydy, Biele Karpaty) a určiť ich na mape

- Vymenuj a ukáž na mape pohoria patriace do jednotlivých pásiem (2-3 pohoria v každom pásme)

3.3 Určiť na mape časti Panónskej panvy

- Na mape Slovenska urči polohu troch nížin, patriacich do Panónskej panvy

3.4 *Zaradiť svoju oblasť do geologického pásma

- Urči, do ktorej geologickej časti patrí miestna krajina

4. Reliéf

4.1 Opísať ako pôsobia vonkajšie činitele na povrch v jednotlivých častiach Slovenska

- Opíš, ktoré činitele a akým spôsobom vytvárali povrch v rôznych častiach Slovenska (napríklad v Súľovských vrchoch, Podunajskej nížine, Záhorskej nížine, Slovenskom raji, Tatrách).
- Vysvetli akou činnosťou vznikli v Tatrách doliny, pleso, moréna

4.2 Opísať ako človek pôsobí na tvárnosť povrchu

- Uveď konkrétne príklady ako človek tvorí zemský povrch svojimi aktivitami (napr. lomy, haldy)

4.3 *Pomenovať geomorfologické celky miestnej oblasti

- V teréne pomenovať geomorfologické celky svojej miestnej krajiny

5. Podnebie

5.1 Zaradiť Slovensko do podnebného pásma a opísať podnebie v severnom miernom pásme na základe teploty, zrážok a prevládajúcich vetrov

- Opíš podnebie na Slovensku ako sa mení počasie v priebehu jednotlivých ročných období, ako sa mení teplota množstvo zrážok.
- Vysvetli ako sa prejavuje prúdenie stálych vetrov na Slovensku na podnebí Slovenska, ktoré časti Slovenska sú náveterné, ktoré zúveterné

5.2 Vymenovať a približne určiť na mape tri podnebné oblasti

- Na mape urči oblasť teplú, mierne teplú, chladnú
- Zarad' významné povrchové celky: Tatry, Podunajská nížina, Juhoslovenská kotlina, Záhorská nížina, Východoslovenská nížina Turčianska kotlina, Košická kotlina, Malé Karpaty, Malá Fatra,...do podnebných oblastí.

5.3 Porovnať podnebné oblasti podľa poľnohospodárskeho využitia

- Urči na konkrétnych príkladoch ako sa poľnohospodársky využívajú jednotlivé podnebné oblasti, ktorá oblasť je najvhodnejšia, ktorá je najmenej vhodná pre pestovanie plodín

5.4 *Určiť do ktorej podnebnéj oblasti patrí miestna oblasť

- Zarad' miestnu krajinu do podnebnéj oblasti, pozoruj počasie a charakterizuj podnebie

6. Vodstvo

6.1 Na mape určiť vybrané toky riek

- Podľa mapy urči toky vybraných riek od prameňa po ústie.
- Urči na mape Európy toky, ktoré pretekajú cez Slovensko do alebo z iného štátu

6.2 Opísať podľa mapy územie, cez ktoré rieky pretekajú (povrch, sídla)

- Opíš podľa mapy územie, cez ktoré rieky pretekajú.

- Vytváraj dvojice: rieka a mesto, cez ktoré rieka preteká

6.3 Podčiarknuté rieky v obsahu určiť na obrysovej mape

- Do obrysovej mapy doplň názvy vyznačených riek

6.4 Určiť na mape úmoria

- Vyznač podľa mapy úmoria, ku ktorým patrí územie Slovenska.
- Porovnaj úmorie Čierneho mora a úmorie Baltského mora podľa rozlohy.

6.5 Určiť na mape jazerá, vodné nádrže a opísať ich význam

- Na fyzickogeografickej mape urči jazerá a vodné nádrže
- Vymenuj aké funkcie majú vodné nádrže, aký bol hlavný dôvod ich výstavby.

6.6 Vyznačiť rozmiestnenie podzemných vôd

- Na mape označ oblasti, kde je dostatok podzemnej vody a kde je málo podzemnej vody

6.7 *Určiť využitie podzemných vôd, vymenovať kúpele

- Napíš názvy troch kúpeľných miest a uveď ktoré liečivé účinky sa v uvedených kúpeľoch využívajú

6.8 *Vymenovať vodné toky a vodné plochy v miestnej krajine, ku ktorému povodiu a úmoriu patria.

- Vymenuj vodné toky a vodné plochy v miestnej krajine a opíš ich.

7. Pôdy

7.1 Vymenovať pôdne druhy na Slovensku, porovnať ich podľa úrodnosti

- Vymenuj pôdne druhy na Slovensku, porovnaj ich podľa úrodnosti, urči oblasti pôdných druhov na Slovensku

7.2 Vymenovať pôdne typy na Slovensku, určiť oblasti rozmiestnenia

- Vymenuj pôdne typy nachádzajúce sa na území Slovenska a opíš ich rozmiestnenie, napr. nivné pôdy pri riekach, černoze na nížinách a pod.
- Rozhodni podľa mapy, ktoré pôdne typy zaberajú najväčšie časti územia SR

8. Rastlinstvo a živočíšstvo

8.1 Určiť, do ktorého typu krajiny patrí Slovensko

- Opíš podľa mapy polohu Slovenska v rastlinnom pásme na zemeguli a uveď jeho základné charakteristiky, typické druhy rastlín a zvierat

8.2 Opísať ako sa mení rastlinstvo so stúpajúcou nadmorskou výškou.

- Nakresli schému výškových rastlinných stupňov v pohorí

8.3 Zaradiť do jednotlivých výškových stupňov rastlinstva živočíchov

- V každom výškovom stupni rastlinstva uveď dvoch typických živočíchov

8.4 Vysvetliť pojem lužné lesy a určiť na mape, v ktorých častiach Slovenska sa nachádzajú

- Podľa mapy uveď, v ktorých častiach Slovenska sa nachádzajú lužné lesy a vymenuj tri stromy v lužných lesoch

8.5 Vymenovať národné parky a určiť ich na mape

- Vymenuj národné parky na Slovensku a lokalizuj ich na mape.

8.6 * Poznať chránené oblasti alebo objekty miestnej krajiny

- Vymenuj zaujímavé chránené lokality alebo objekty v blízkosti v Tvojho bydliska.

9. Obyvateľstvo a sídla

9.1 Poznať počet obyvateľov zaokrúhlený na milióny

- Povedz počet obyvateľov zaokrúhlený na desať milióny
- Porovnaj počet obyvateľov SR s počtom obyvateľov niektorých susedných štátov.

9.2 Zdôvodniť nerovnomerné osídlenie obyvateľstva na území Slovenska

- Uveď, ktoré oblasti sú vhodné pre osídlenia a ktoré nie. 9.3 Uviesť najpočetnejšie národnostnú a náboženskú štruktúru na území Slovenska
- Vymenuj najpočetnejšie národnosti a náboženstvá na území Slovenska
- Urči oblasti, v ktorých sú sústredené národnostné menšiny

9.3 * Charakterizovať národnostnú a náboženskú štruktúru v miestnej oblasti

- Vymenuj národnostné menšiny a náboženstvá v miestnej oblasti

9.4 Vybrané sídla určiť na mape, charakterizovať ich polohu a uviesť ich hospodársku alebo kultúrnu charakteristiku

- Vybrané sídla lokalizuj na mape, uveď ich polohu v geomorfologickom celku, v blízkosti rieky
- Opíš ich hospodársku alebo kultúrnu charakteristiku, čo je významné v každom meste
- O každom meste vytvor, na základe máp a literatúry, stručnú charakteristiku, podľa ktorej sa dá zistiť o aké mesto ide: (napr: Slovnaft, Dunaj, hrad, 500 000 obyvateľov, chemický priemysel, korunovačné mesto)

9.5 Podčiarknuté sídla určiť na obrysovej mape

- Na obrysovej mape sú štvorčekom zakreslené polohy sídiel. Lokalizované sú na riekach. Urči názvy sídiel a rieky, ktoré cez ne alebo v blízkosti nich pretekajú.

- Opíš kultúrny alebo hospodársky význam vyznačených sídiel

10. Územné a správne členenie Slovenska

10.1 Opísať súčasné územné a správne členenie

- Vymenuj celky, ktoré tvoria súčasné územné a správne členenie

10.2 Vymenovať kraje a krajské mestá

- Vymenuj kraje a krajské mestá.
- Vymenuj názvy okresov v Tvojom kraji

10.3* Zaradiť svoje sídlo do kraja a okresu

- Vymenuj sídla okresu a sídla susediace s Tvojim sídlom

11. Hospodárstvo

11.1 Určiť na Slovensku oblasti vhodné na poľnohospodársku výrobu

- Pokús sa zhodnotiť a porovnať oblasti na Slovensku vhodné a nevhodné na pestovanie poľnohospodárskych plodín (oblasť Podunajskej nížiny, Tatier, Záhorskej nížiny).

11.2 Vymenovať hlavné plodiny, ktoré sa v oblastiach pestujú

- Rozdeľ oblasti vhodné na pestovanie určitých plodín, napr. pšenica, kukurica, jačmeň, zemiaky, vinič, a pod. Uveď aké podmienky pestovania vyžadujú jednotlivé plodiny.

11.3 Vymenovať hospodárske zvieratá, ktoré sa chovajú na Slovensku a oblasti ich chovu

Vymenuj hospodárske zvieratá ktoré sa chovajú na Slovensku

11.4 Vymenovať priemyselné odvetvia a výrobky, ktoré sa vyrábajú na Slovensku

- Vymenuj priemyselné odvetvia na Slovensku a uveď príklady výrobkov, ktoré sa v nich vyrábajú
- Vymenuj výrobky, ktoré sa nachádzajú v domácnosti a pomenuj priemyselné odvetvia, ktoré ich vyrábajú

11.5 Určiť strediská, v ktorých je sústredený priemysel (aktualizovať podľa súčasného stavu)

- Podľa mapy doplň k strediskám značky nerastných surovín (ropa, hnedé uhlie, magnezit, soľ, vápenec)
- Uveď konkrétne príklady ako sa využívajú jednotlivé nerastné suroviny
- Podľa mapy opíš rozmiestnenie priemyselných odvetví. Vymenuj najznámejšie mestá s priemyselným závozom (napr. Bratislava –Slovnaft, Partizánske-výroba obuvi, atď)
- Napíš názvy sídiel, v ktorých sa vyrábajú napríklad lode, odevy, potraviny, lieky, oceľ, chladničky atď

11.6 *Opísať priemyselnú výrobu v miestnej krajine

- Vymenuj závody nachádzajúce sa v miestnej krajine a sortiment výrobkov, ktoré sa v nich vyrábajú

11.7 Podľa mapy opísať cestnú a železničnú sieť

- Porovnaj mapy povrchu a dopravy. Vysvetli aké sú súvislosti medzi prírodnými pomermi a dopravnými trasami a uveď konkrétne príklady
- Na mape dopravy charakterizuj spojenia miest železničnými a cestnými líniami, medzinárodné trasy, diaľnice

11.8 Vymenovať letiská a prístavy na Slovensku

- Zhodnoť súčasný stav prevádzky letísk na Slovensku a prístavov

11.9 Podľa mapy opísať trasy ropovodov a plynovodov

- Podľa mapy opíš trasy ropovodov prechádzajúcich cez Slovensko.

11.10*Opísať dopravu v miestnej krajine

- Nakresli schému, predstavujúcu vaše sídlo a sídla, s ktorými je vytvorené priame železničné alebo cestné spojenie.
- Zhodnoť stav dopravy a rozvoja cestovného ruchu v Tvojom sídle a uveď návrhy na zlepšenie

11.11 Vymenovať a určiť na mape strediská Slovenska, ktoré sú vhodné na rozvoj cestovného ruchu

- Do obrysovej mapy vyznač sídla CR a symbolmi vyznač ich zameranie
- Vymenuj objekty, zaradené do zoznamu UNESCO

11.12*Opísať možnosti rozvoja cestovného ruchu v miestnej krajine

- Predstav miestnu krajinu potenciálnym turistom ako oblasť vhodnú pre CR.

Krajina a životné prostredie

Obsah:

1. Krajina

Prírodná a kultúrna krajina, typy krajín, zložky krajiny, vzťahy medzi zložkami krajiny, krajina a životné prostredie

2. Činnosť človeka v krajine

Ťažba nerastných surovín(najmä ropa, zemný plyn, uhlie, lesné hospodárstvo(dažďové lesy, lesy mierneho pásma, tajga), priemyselná výroba, poľnohospodárstvo, doprava, vznik sídiel a ich vplyv na krajinu v rôznych častiach sveta. Kladná a záporná činnosť človeka. Globálne hospodárske a spoločenské problémy

3. Globálne ekologické problémy

Ozónová diera, skleníkový efekt, kyslý dážď

4. Ochrana životného prostredia

Národné parky, chránené oblasti, chránené objekty. Národné parky sveta Yellowstonský, Yosemiteký, Sagarmatha, národné parky na Slovensku

5. Životné prostredie v miestnej krajine

Znečisťovanie a ochrana životného prostredia

Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov

1. Krajina

1.1 Vysvetliť pojem krajina

- Vysvetli pojem krajina , uved' konkrétny príklad

1.2 Vymenovať zložky krajiny a vzťahy medzi nimi

- Vymenuj zložky krajiny v nakreslenom obrázku. Opíš vzťahy medzi jednotlivými časťami krajiny

1.3 *Uviest' príklady vzťahov medzi zložkami krajiny všeobecne a vo svojom okolí

- Nakresli krajinu v okolí Vašej školy a opíš aké zložky krajiny ju tvoria.

1.4 Určiť rozdiel medzi prírodnou a kultúrnou krajinou a vysvetliť zmenu prírodnej krajiny na umelú na príkladoch kladnej a zápornej činnosti človeka

- Vysvetli v čo je rozdiel medzi prírodnou a kultúrnou krajinou
- Nakresli 2 obrázky. Na obr. A zakresli prírodnú krajinu, na obr. B zakresli tú istú krajinu pozmenenú človekom kladnou alebo zápornou činnosťou.

2. Činnosť človeka v krajine

2.1 Uviest' spôsoby ťažby nerastných surovín, oblasti ťažby ropy a uhlia vo svete

- Vymenuj 5 oblastí s ťažbou ropy a 3 oblasti ťažby uhlia.

2.2 Opísať ako vplýva ťažba nerastných surovín na krajinu v rôznych oblastiach sveta

- Opíš spôsoby ako sa ťaží ropa a ako negatívne vplýva na krajinu (vrtná plošina, havária tankeru, ťažobná jama, hluk, prašnosť, hlušina, halda, poddolovanie

2.3Určiť podľa mapy oblasti najväčšieho rozšírenia lesov na svete, ich význam pre človeka a krajinu

- Urči podľa mapy oblasti najväčšieho rozšírenia lesov v tropickej oblasti a v oblasti mierneho podnebného pásma.

2.4Opísať ako negatívne môže pôsobiť vyrúbanie lesov na krajinu v rôznych oblastiach sveta

- Porozmýšľaj ako sa zmenia ostatné zložky krajiny po zničení lesa.(strata úkrytu pre zvieratá, dreva pre človeka, vodná a veterná erózia, znížená tvorba kyslíka, nedostatok vody

2.5 ✂Uviest' príklady priemyselných komplexov na svete a ako vplývajú na krajinu svojou stavbou a činnosťou v rôznych oblastiach sveta

- Vymenuj najväčšie priemyselné komplexy na svete a uved' ako sa mení krajina v dôsledku výstavby závodu a v dôsledku prevádzky závodu

2.6 ✂Opísať ako negatívne pôsobí poľnohospodárska výroba na krajinu rastlinnou a živočíšnou výrobou v rôznych oblastiach sveta(nevhodné pestovanie plodín, spásanie tráv dobytkom, vypaľovanie lesa

- Vymenuj významné poľnohospodárske oblasti vo svete a opíš ako negatívne môže vplývať na krajinu plantážnictvo, nomádsky chov dobytka, využívanie umelých hnojív a chemických látok

2.7 ☞ Uviest' príklady veľkomiest na svete a ako negatívne vplývajú na krajinu

- Vymenuj 5 veľkomiest a uved' v ktorých štátoch sa nachádzajú. Opíš ako vplýva veľkomesto na ostatné zložky krajiny

3. Globálne ekologické problémy

3.1 ☞ Uviest' predpoklady vzniku ozónovej diery, kyslého dažďa, skleníkového efektu a opísať ich vplyv na krajinu a človeka

- Na jednoduchých príkladoch vysvetli vznik ozónovej diery, kyslých dažďov a skleníkového efektu a aký vplyv majú na krajinu a na zdravie človeka
- Uved' príklady oblastí na Zemi, v ktorých sa prejavujú

4. Ochrana životného prostredia

4.1 Uviest' možnosti ochrany životného prostredia, uviest' význam národných parkov a ochrany rastlín a živočíchov

- Zakresli do 4 obrázkov premenu krajiny: krajina pred príchodom človeka, krajina objavená človekom, zničená krajina, obnovovaná krajina

4.2 Vymenovať svetové národné parky a národné parky na Slovensku

- Vymenuj ľubovoľné národné parky vo svete a národné parky na Slovensku

5. Životné prostredie v miestnej krajine

5.1 *Uviest' príklady znečisťovania životného prostredia v miestnej krajine a možnosti ochrany a tvorby životného prostredia

- Uved' všetky aktivity. Ktoré je možné uskutočniť v miestnej krajine na ochranu krajiny a životného prostredia
- Použi mapy tvaru povrchu miestnej krajiny, ciest a využitie krajiny a navrhni lokalizáciu aktivít, napr. lyžiarske stredisko, požiarňa stanica, mestský park, priemyselný závod a pod.
- Zhodnosť, či aktivity lokalizované v miestnej krajine sú v súlade s ochranou životného prostredia a tvorbou krajiny

Odporúčania na využívanie štandardov

Vzdelávací štandard bude vo vzdelávacom procese plniť viacero funkcií. Najdôležitejšou je jeho regulatívna funkcia pri riadení vzdelávacieho procesu učiteľom. Tým, že stanovuje základné učivo a požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov, pomáha učiteľovi stanoviť si vopred priority určené štandardom

Vzdelávací štandard by mal slúžiť Štátnej školskej inšpekcii pri zisťovaní dosiahnutej úrovne vzdelania v jednotlivých školách, pretože v štandarde je určené, ktoré požiadavky žiak môže zvládnuť po prebratí určitého tematického celku a ktoré až na po absolvovaní celého kurzu.

Vzdelávací štandard môže okrem učiteľskej verejnosti využívať vedenie školy a použiť ich pri internej kontrole vedomostí žiakov, pri príprave didaktických testov .

Veľký význam by mal mať aj pre predmetovú komisiu, ktorá by sa mala o štandard opierať pri adaptácii pedagogických dokumentov na podmienky školy. Najmä pri vytvorení vzdelávacieho programu geografie miestnej krajiny je potrebná koordinácia činnosti učiteľov v rámci predmetových komisií pri vypracovaní obsahu, systému metód a foriem vyučovania , ktorými žiak získa potrebné poznatky o miestnej krajine.

V súčasnosti sa mení úloha žiaka vo vyučovaní jeho aktívnejším prístupom k osvojeniu učiva a preto vzdelávací štandard by mal podporiť aj kvalitnejšiu prípravu žiaka na vyučovanie.